

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2011. október

A Biblia Szövetség folyóirata

XXIII. évfolyam 3. szám

Ára: 350,- Ft

**„Erős torony az Úr neve,
oda fut az igaz, és védelmet
talál.” (Péld 18,10)**

A BSZ őszi családi napja
(beszámoló a folyóiratban)

„GYAKOROLD MAGAD A KEGYESSÉGBEN!”

A Biblia számtalan helyen felszólítja Jézus követőit arra, hogy gyakorolják a kegyességet, azaz éljék meg hétköznapi életvitelükben is hitüket. A kegyesség-gyakorlás tehát a hit gyakorlása, vagy más szóval, Jézus követése a hétköznapi problémái, kihívásai, örömei és tragédiái között, családban, munkahelyen, gyülekezetben egyaránt.

Bibliánkat olvasva azt is megtudhatjuk, hogy a keresztyének az első időkől kétféleképpen éltek meg hitüket. A kegyesség-gyakorlás egyik fajtája a hit szabályai szerint (1Tim 4,6-7), a másik pedig „magaválasztotta”, azaz ember által megállapított szabályok alapján történt (Kol 2,23). Ez utóbbitól komolyan óvta a keresztyéneket a Szentlélek, amikor nyomatékosan felhívta a figyelmet Pál apostol szavain keresztül arra, hogy a magaválasztotta kegyességet gyakorlók száma a Jézus mennybemenetele utáni időkben, azaz korunkban is egyre veszedelmesebben fog növekedni (1Tim 4,1-3). Tehát nem véletlenül figyelmezteti a Szentlélek a bibliaolvasó keresztyéneket arra, hogy életük ne magaválasztotta, hanem igeszerű (logosz-szerű) istentisztelet (kegyesség-gyakorlás) legyen (Rm 12,1).

A magunk részéről úgy látjuk, hogy a keresztyén országokban, így hazánkban is, de sok keresztyén egyházban, közelebről azokban az egyházakban is, ahova tagjaink tartoznak, egyre növekszik azok száma, akik „magaválasztotta” szabályok szerint gyakorolják keresztyén hitüket. Ezért nevezzük ezeket az embereket szerintem-keresztyéneknek. Sajnos egyre nagyobb az olyan, magukat büszkén keresztyénnek tartó hívőknek a száma, akik a Bibliát alig-alig ismerik, ezért ijesztő tájékozatlansággal fogadnak be mindenféle zavaros vallásos tévtanítást, és gyakorolnak emberek által vallásosnak kikiáltott hitszabályokat. A keresztyének életében, de keresztyén gyülekezetek, konferenciák, rendezvények programjaiban is egyre kevesebb helyet kap pl. a komoly igetanulmányozás és az imádság. Egyre nagyobb az olyan hangadó egyházi vezetők, lelkészek, presbiter

ek és hívő keresztyének száma is, akik a humanista jócselekedeteket és anyagi hasznot hozó egyházi vállalkozásokat istentiszteleti rangra emelik, és kegyesség-gyakorlasként tüntetik fel.

Azt is megfigyelhetjük, hogy legtöbben, akik ma az egyházak és gyülekezetek megújulását szorgalmazzák, a megújulás útját a templomi liturgia megváltoztatásától, a pop-rock zene liturgiába bevonásától, pszichológiai elemek gyülekezeti alkalmazásától, egyházszerkezeti változtatások bevezetésétől, vagy tömegrendezvények látványos programjaitól stb. várják. Mindenkinek van egy jó tippje, ötlete arra, hogy miként kellene az egyháznak és az egyházban élőknek

FÜLE LAJOS: ISKOLÁBAN

Tanár: az ÚR! Tankönyv:
a Bibliánk.
Jól tesszük, hogyha készülünk
nagyon.
Nem jártuk még ki ezt
az iskolát,
mégis minden nap –
vizsgaalkalom.

hitüket eredményesebben gyakorolni és megélni. Egyre több jele van annak, hogy ma az egyházak sem a hit szabályai szerinti kegyességgyakorlást akarják tanítani, és a gyülekezetek életében szorgalmazni. Mindenképpen azt igyekeznek bizonygatni, hogy az egyház és világ között szinte semmi különbség nincs, hiszen a megszentelt élet bibliai fogalma már régen kiment a divatból, ezért, ha valaki csatlakozik az egyházhoz, ugyanúgy élheti hétköznapi életét, mint korábban. Nem csoda hát, hogy egyre kevésbé ismert az elkötelezett keresztyénség fogalma, s mindenki úgy gyakorolja hitét, ahogyan éppen neki tetszik.

Egyre több fiatal kérdezi értetlenkedve, hogy ha ő megtért hívő, miért kell neki gyülekezeti istentiszteleten részt vennie, gyülekezethez tartoznia, és annak belső, Istentől rendelt szentségi rendjét magára vennie. Sokan csodálko-

nak, ha itt-ott akad egy lelkipásztor, aki a keresztséget csak bizonyos feltételek mellett hajlandó kiszolgáltatni, hiszen ezt a legtöbb gyülekezetben nem kötik feltételekhez. Azt pedig, hogy az úrvacsorai közösséghez tartozás feltételeiről mit mond a Szentírás, a lelkészek és presbitériumok többsége már régóta figyelmen kívül hagyja. Az úrasztalához az édesanya kezét fogva érkező négyéves kisgyermeknek sok lelkipásztor mosolyogva nyújtja át az úrvacsorai kenyeret, mert szerinte ez misszió. És eddig a kegyesség-gyakorlásnak csak az egyházi területéről szoltunk. De szólnunk kell a hit megélésének hétköznapi módjairól: a keresztyének szavahihetőségéről, megbízható munkavégzésükről, beszédjükéről, öltözködésükről, a fiatalok sokszor indokolatlan és kényelemtől motivált szingliségéről, a hívő fiatalok szüleiiken élösködéséről, laza fiú-lány kapcsolatokról, válásokról, stb. Úgy látszik, mindezek beleférnek sokak hívő kegyességi gyakorlatába. Ha az ember ilyen szóvá tesz, számos keresztyén nem is érti, hogy mindez miért nem tetszik, mi ebben a helytelen. Azért nem értik, mert egyre elfogadottabb lett egyházunkban és a hívő közösségekben a magaválasztotta kegyesség.

Azt hiszem, nyugodtan kimondhatjuk, hogy a kegyességgyakorlásnak akár gyülekezeti, akár hétköznapi módjáról van szó, mára általánosan elterjedt gondolattá vált, hogy a kegyesség gyakorlásának, a hit megélésének módját mindenki magának választhatja ki. Ez vezet tovább ahhoz a konzekvenciához, hogy az Isten előtt kedves élet gyakorlása az ember privát szférájába tartozik, ezért senkinek semmi köze hozzá, hogy ki hogy éli meg a hitét. Az pedig a keresztyének egy részét egyre kevésbé érdekli, hogy mit mond a kegyesség-gyakorlásról (Jézus Krisztus követéséről) a Biblia. Sőt, egyenesen sértésnek számít, ha valakivel az ő személyes kegyesség-gyakorlásáról kezdünk beszélgetni.

A kegyesség egyik tévútja tehát az eddigiekben ismertetett „magaválasz-

totta”, a másik tévút pedig a merev, emberi szabályokban és vallásos törvényekben rögzített hitgyakorlás, ami mindig a hívő gőg melegágya volt. Ennek a kegyességnek a jelszava ez: „Akkor vagy igazi keresztyén, ha az előírt szabályokat betartod.” Ez a fajta kegyesség minden keresztyén egyház és közösség sírásójává lett.

A fentiek alapján talán érthetővé válik, hogy miért választottuk jelen folyóiratunk témájaként a kegyességgyakorlás kérdését. Mivel ez igen nagy témakör, ezért most a kegyességgyakorlásnak csupán azokról az erőforrásairól szeretnénk írni, amelyek nélkül nem érkezhetsz el hozzánk Krisztus, és

amelyek nélkül mi, hívők sem juthatunk el ahhoz a Krisztushoz, aki a gyakorlatban megélhető, örvendező hívő élet egyetlen forrása. Mert a kegyességgyakorlás igazi célja, értelme és jutalma az élő Krisztussal való mély hitközösség. Ezért célunk az ő kedvét keresni, mert ővele örömet együtt élni és járni.

Azt pedig egyedül Jézus szabhatja meg, hogy mi az, ami neki kedves, ami az ő szent lényéhez méltó, és milyen az az istentisztelet, ami neki tetsző. Isten az Ó- és Újtestamentum bizonyága szerint soha nem engedte meg, hogy az ember maga szabja meg az igaz Isten imádatának és követésének módját és

rendjét! Ezért írja Pál apostol Timótheusnak, hogy „táplálkozzon a hitnek és jó tudománynak beszédeivel” – vagyis a Szentírással, mert ott olvashatók a hit szabályai, azaz onnan tudható meg, hogy mi kedves az Úrnak. Az Isten szerint való kegyességgyakorlás első lépése tehát: megismerni az igaz Jézus Krisztust, aki csak a Bibliából ismerhető meg, és megérteni, hogy mi az, ami kedves előtte, és mi az, ami utálatos. Ha pedig azt keressük, hogy mi kedves előtte, akkor kegyességünknek sok áldása lesz.

Ilyen szándékkal adjuk közre újságunk őszi számát.

Dr. Sípós Ete Álmos / Tápiószele

A BIBLIA MINT ÉLŐ VÍZ

A kegyesség, istenfélelem újszövetségi görög szavának (eüszbeia) Biblián kívüli, profán jelentése: valakit előre engedni és követni. A tisztelet és bizalom kifejezése ez. Akit tisztelek, előre engedem egy szűk ajtó előtt, de mivel bízom benne, kész vagyok bárhova követni, sőt ragaszkodom hozzá, vele akarok maradni, s a tiszteletem és bizalmam jeleként engedelmeskedni akarok neki.

Jól szemlélteti ez az istenfélő ember Isten iránti tiszteletét és bizalmát, vagyis hitét. A kegyességnek ezért fontos összetevője a Biblia rendszeres tanulmányozása. Hiszen így ismerhetjük meg, ki valójában az élő Isten, és mi az Ő akarata, velünk kapcsolatos terve. Ennek gyümölcseként tudjuk Őt szívből tisztelni, benne feltétel nélkül bízni, s neki engedelmeskedni.

A Bibliát így tanulmányozó ember azonban rájön, hogy a Szentírás egészen más, mint a világ bármely másik könyve. Isten igéje hitet hoz létre a születésétől fogva hitetlen ember szívében (Rm 10,17), fogékonyra tesz Isten gondolatának a megértésére (1Kor 2), megtanít Isten szerint gondolkodni (Mt 16,23; Rm 12,2), olyan változást hoz létre a kegyes ember jellemében is, amit semmi más módon nem lehet elérni (1Thessz 2,13), sőt a lelkileg érzéketlen, tehetetlen, halott embert életre kelti, újjászüli: „mint akik újjá-

születtek Isten élő és maradandó igéje által” (1Pt 1,23).

Isten igéje tehát olyan, mint a víz: ahol jelen van, élet támad a nyomában. A Szentföldön ma is megfigyelhető: ahol növényi élet van (akár virágágy egy város közepén, akár narancsliget valahol), oda vezet egy vékony cső, amin vizet juttatnak a növények gyökeréhez. Ezért nevezi a Biblia Isten igéjét gyakran víznek, sőt élő víznek. Pl. Ézs 55: „Ti szomjazók mind, jöjjetek vízért... Hallgassatok rám, és élni fogtok.”

Az élő víz kifejezésének kettős jelentése van a Szentírásban: egyrészt jelenti a folyóvizet, amit el nem apadó forrás táplál, szemben a ciszternák, tavak, kutak álló vizével, másrészt jelenti azt az áldást, ami Istenből árad, s ami az ember semmi mással nem oltható életszomját kielégíti. Jézus erről beszélt a samáriai asszonynak: „... aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne” (Jn 4,14).

Isten szava, igéje, aminek frott formája a Biblia, ezt az életszomjat oltja, s nyomában valóban élet, örök élet támad az azt hittel befogadó emberben. Aki megfigyelheti, mi történik abban, aki elkezd nyitott értelemmel és szívvel olvasni és hallgatni Isten igéjét, az ámulhat azon a belső átalakuláson, amit az ige egy emberben el tud végezni. Valóban „munkálkodik”, az eredeti szö-

veg kifejezése szerint: energiát fejt ki benne (1Thessz 2,13).

A Szentírás azonban azt is hangsúlyozza, hogy a bibliatanulmányozás, vagyis Isten igéjének befogadása azért ilyen hatékony, mert az azt hittel befogadó ember nemcsak ismereteket sajátít el, nem csupán lelki hatásokat kap, hanem egy személlyel találkozik. Isten maga az élő víz forrása (Jer 17,13; Zsolt 36,10 stb.), s aki az Ő beszédét komolyan veszi, az vele magával kerül kapcsolatba. Jézus Krisztus pedig többször hangsúlyozza, hogy aki az Ő igéjét befogadja, az Őt magát fogadja be – nem csoda hát, ha Ő új életre támasztja fel a benne hívőket (Jn 5,24-25. 6,63. 68.)! Ezért és ebben is különbözik a Biblia minden más könyvtől.

Jézus több alkalommal is szólt arról, hogy aki nem fogadja el az Ő beszédeit, Őt magát veti el, s ezáltal az Atyát, aki elküldte Őt (Jn 12,46-50). Az egész Szentírás órára szól, s akiben nincs meg maradandóan Isten igéje, az Jézusban nem hisz, és így élete sem lehet (Jn 5,38-47). Aki azonban befogadja és megtartja az Ő igéjét, annak szoros lelki közössége lesz vele (Jn 14,23!), és a hittel befogadott ige „isten természet részesévé” teszi a hívőt (1Pt 1,4).

A sorrendet így állította fel Jézus: az Atyától kapott ígét (beszédet) Ő átadta az embereknek, s akik ezt befogadták, azok felismerték, hogy Ő az Atyától jött,

hittek benne, s ezáltal beleáradt szívükbe az igazi, teljes örökélet (Jn 17,6-8). Egyben azt a szép kiváltságot és feladatot is kapták, hogy ez az életet támasztó élő víz (az ige) átáradjon rajtuk, s az ő beszédükre mások is higgyenek, és új életre jussanak (Jn 4,14. 42. 17,20!).

A naponkénti rendszeres bibliatanulmányozás tehát nem csak a hívő ember kegyességének természetes része, hanem feltétele és segítője az emberek iránti felelősségünknek és mentő szeretetünknek is.

Minderről szépen és meggyőzően ír – természetesen 400 évvel ezelőtti stílusban – Medgyesi Pál: Praxis pietatis,

azaz kegyesség-gyakorlás című 1636-ban megjelent művében. Ízelítőül egy részletét idézem:

„Mihelyt reggel felserkensz, zárd bé azont erősen szívednek ajtaját, hogy semmi világi gondolatok addig be ne férkezhessenek, míg Isten az első helyet abban el nem foglalja. Mert ha szívedet Istened és az ő igéje felől való szent elmélkedésekkel bé nem töltöd, és meg nem füstölöd az imádkozásnak jóillatú füstjénél, a Sátánnak legelső gondja is az leszen, hogy világi elmélkedésekkel, avagy testi kívánságokkal tölthesse be szívedet..., s így alkalmatlanná tehesse az isteni szolgálatra... Minekokáért min-

den napi munkádnak kezdete legyen az Isten igéje és az imádkozás.

De talán azt mondd, hogy sok foglalatosság miatt nem érkezhetsz ezekre, dolgozol haladékjával és károssal lenne, ha minden reggel egy-egy részt olvasnál. Óh Ember, Ember! Emlékezzél meg, minémű rövid ez a te életed, és mindazok a te foglalatosságaid, csak e rövid életre tartoznak, az idvesség pedig és a kárhozat örökkévalók. Kelj fel azért minden reggel annyival előbb... Szolgáljad a Mindenhatót illendőképpen, míg időd és egészséged vagyon hozzá.” (I. m. 166. és 174. oldal)

Cseri Kálmán / Budapest

ÍGY KEZDŐDÖTT..

„A nővérem egyik barátnőjét kísértem el egy bibliárára. A János 3,16 alapján szólt egy szolgáló testvérünk, aki azóta már 'hazament'. Az Istennek az ő egy-született Fiában adott szeretetéről beszélt ragyogó arccal és belső tűzzel. Ma is hallok: úgy szerette e világot! Hogyan is szerette? Hát 'úgy'! Ahogyan egy kisgyermek átöleli anyja két térdét, és felnézve rá boldogan mondja: 'Úgy szeretlek!' Vonzott ez a szeretet, és szerettem volna jobban megérteni az 'úgy'-nak Istentől való mértékét. Máskor is elmentem a bibliárára, mert hiányzott, de egy idő után nyugtalanított is. Amikor nem mentem, még nyugtalanabb lettem. Így folyt ez egy ideig. Elhatároztam, hogy rászánok egy évet az Isten-keresésre. Ha találkozom vele, követem, ha nem, leálok. Hamar kialakítottam programomat. A hétnek minden estéjén kerestem igei alkalmat. A vitorlázórepüléssel is felhagytam, hogy a vasárnap délelőtti istentiszteletet se mulasszam el. Sőt, egész napos és hosszabb konferenciákon is részt vettem. A heti nyolc alkalommal ismétlődő, Istent kereső igehallgatásom háromnegyed évig tartott. Közben történt, hogy egy három tonnás teherautó nyakamtól a bokáimig végig gurult rajtam. Egy szemtanú, aki látta életben maradásomat, mint érthetetlen csodát mondta el valakinek, aki a legnagyobb megdöbbenésére azt felelte: 'Persze, hogy nem halhatott meg! Még nem tért meg, és sokan imádkozunk érte!'

Az SDG (Soli Deo Gloria) csendes-napjainak végén a Vas utcából a résztvevők a Salétrom utcai templomba indultak úrvacsorázni. Úgy gondoltam – mert ez az alkalom sem hozta meg, amit kerestem – nem tartok velük. Lent a hallban volt egy nagy kerek asztal iratterjesztési anyaggal. Meszsziről megláttam egy képeslapot, gyöngyvirág volt rajta, ezért mentem oda. A csokor alatt ezt olvastam: „Érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait” (1Kor 2,14). Tudtam, hogy elvesztem, mert minden érzékszervemmel, testestől-lelkestől az érzékelhető világhoz kötődöm, itt kerestem céljaimat és örömeimet. Ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy kár volt megszületnem, ha kívül rekedtem az Isten országán. Valami végtelen szomorúságot, céltalanságot és ürességet éreztem. A kárhozat borzalma és kínja sem gyötört. Szörnyűbb volt azt tudnom, hogy bűneim miatt zártam ki magamat az Isten szeretetéből. A lábaim megindultak, vittek; mindegy, hogy hová, mentem a többiek után. Mindenki bement a templomba. Én nem tudom, hányszor sétáltam végig a Salétrom utcán. Nem mertem belépni, nem mertem Isten színe elé járulni. Tudtam, hogy méltatlan vagyok rá. Félttem, hogy kidobnak, mert nem tartozom Isten népéhez, mint ahogy a külső sötétségre vetették azt az embert, akinek nem volt 'fehér

ruhája'. Valami belső kényszer mégis bevitt a templomba. Az egyik félreeső padra borulva remegtem, félttem bűneim, szívem gondolatai és egész lényem tisztátalansága miatt. Egyszerre félve és reménykedve vártam. A 23. zsoltár dallama szólalt meg az orgonán. Bennem visszhangzott a zsoltár szövege: 'Az Úr énnékem őriző pásztora.' Egyszerre tudtam, hogy nem vagyok elveszett, mert én Jézushoz tartozom, ő az én pásztora. És meg-elevenedett mindaz, amit Jézusról hallottam gyermekésememtől fogva. A háromnegyed év naponta hallott igéi mind órára szóltak. Az ő védelme alatt vagyok, ő nyúlt utánam. Ekkor lett az Úr asztala kegyelem asztalává számomra. Boldog öröm töltött el: Jézus Krisztus kereszttáldozatában számomra is van bűnbocsánat, kegyelem és odajárulás Isten elé. A szívem megtelt hálával, ez volt az első igazi úrvacsoravételem. Ezt követően sok minden megváltozott bennem és körülöttem is.”

Orosz Ferenc

*

Sorozatunkat folytatva olyan személy bizonyágtételét osztjuk meg olvasóinkkal, akinek élete, szolgálata tanúságtétel volt az őt szerető Jézus Krisztus mellett. Ezekkel a sorokkal is hálásan emlékezünk a szeptemberben elhunyt szolgáló társunkra, úgy is, mint a Biblia Szövetség aktív tagjára.

LOMBSÁTRAK ÜNNEPE

(Olvasásra: 3Móz 23,4-44; Neh 8. rész)

A nyár az utazás, a kempingezés, a megszokott környezetből kimozdulás ideje. Ezért rögtön a cikk elején megjelölöm a célt, ahova végül közösen fogunk eljutni: a csendes hetekre, nyári konferenciákra szeretném irányítani figyelmünket.

Bár kiemelten a „lombsátrak ünnepe” szerepel a címben, ezt a Bibliában mindegyik az évenkénti ünnepi rend egyik elemeként látjuk. Ez ráirányítja figyelmünket arra, hogy egyáltalán mi a célja Istennek az ünnepekkel? Miért rendelt ünnepeket? Ez a kérdés végül is Isten teremtési rendjébe való betekintésig vezet vissza.

Mielőtt azonban a téma rendszeres feldolgozásába kezdenék, két közeli élményemet szeretném megosztani az olvasóval.

– Ezen a nyáron a Biblia Szövetség pedagógus-konferenciáját Szarvason rendeztük meg. Mind a tematikus, keresztyén világnézetet formáló előadások, mind az igemagyarázatok nagyon gazdag tartalmúak és – mondhatom – megszenteltek voltak. Ettől viszont nem lett az egész hét merev és formákhoz kötött, hanem vidám és örvendező, igazi testvéri együttlét volt. A nagy kánikulában rövid nadrágban és mezítláb ültünk a szép, új szarvasi templomban (még az előadók sem ragaszkodtak az öltönyhöz és nyakendőhöz), a szabadidőben pedig összejöttünk az uszodában vagy a körös-parti szabad strandon. Volt hajókirándulás, esti fürdés és derűs együttlétek is egy városszéli sörkertben.

– Ezen a nyáron pasaréti gyülekezetemben napközis gyermekhét volt „Vakációs Bibliahét 2011” címmel. A program középpontjában a „Nagy változás” állt, a misszió a gyermekeket és szüleiket célozta meg. A szent összegyülekezés egyrészt boldog csapatmunka volt a szolgálók szemszögéből, másrészt remélhetőleg az egész életet formáló ízelítő Isten országából a gyerekek és szüleik számára. Közel 100 gyerek(!) bibliai történeteket, aranymondásokat, énekeket tanult fegyelmezetten, csendben fi-

gyelve, de a játék, sport, közös étkezés nélkül nem lett volna teljes a hét. Örvendeztek mind a szolgálók, mind a gyerekek.

Mindkét hét közös jellemzője az Isten jelenlétében való közös örvendezés volt.

*

Nem feledve, hogy végül a lombsátrak ünnepéhez szeretnénk elérni, kezdjük most az alapoknál!

Mire kapjuk életünk idejét?

A Szentírás első lapjain olvassuk az ember teremtéséről, ahol Isten rögtön meg is határozza az ember helyét és életrendjét ebben a teremtett világban.

Istennel való közösségre

Isten az embert saját képére és hasonlatosságára teremtette: gondolkodó, beszélő, alkotó társsá a világmindenségben. Arra, hogy vele közösségben éljen, és dicsőítse minden alkotásáért. Feladatot is adott az embernek:

A kert művelésére és őrzésére

A kert művelése és őrzése, valamint az uralkodás az ég madarain, a tenger halain és a földön mozgó minden élőlényen egy egész életre szóló feladat, és kitölti az Isten tetszésére élő ember minden idejét.

Szaporodásra

Másik feladatot is kapott az ember: azt, hogy töltsé be a földet: szaporodjon, sokasodjon. Ez más szóval a család-alapítás és gyermeknevelés feladata. Teremtői és uralkodói hatalmából Isten az emberre is átruházott.

Pihenésre, önfenntartásra

Isten teremtési rendjébe nem csak a Teremtővel való beszélgetés, a munka és a gyermeknevelés tartozik, hanem a pihenés is. Isten rendelt időt erre is. A továbbiakban ezzel foglalkozunk.

Az idő strukturálása

Tehát szabott Isten időt a munkára, az önfenntartásra, az utódnevelésre, és adott időt a pihenésre, regenerálódásra is. Isten az életünk idejét strukturálta.

Életszakaszok

Különböző életszakaszai vannak az ember életének a teljesen önállóan csecsemőkortól a felelősen gondolkodó és cselekvő felnőttkorig. Az egyes életszakaszokban más-más a szerepe a munkának, a pihenésnek és a szabadidőnek. A csecsemő szinte az egész napját végigalussza, a gyerek ébrenlétének nagy részében játszik, a diák a hosszú nyári, téli, tavaszi szüneteket szabadon töltheti el, a felnőtt életet pedig az Isten–munka–család–gyülekezeti közösség által keretezett élettel jellemzi.

Ennek a felnőtt életnek az életritmusát strukturálják az ünnepek.

Év, hónap, hét, nap beosztása

Talán a legtökéletesebb összefoglalását ennek a strukturált ünnepi rendnek a 4Móz 28-ban találjuk. Olvassuk itt a naponta bemutatandó áldozatról, a heti nyugalom napjáról, az újhód ünnepéről és az évenként ismétlődő többnapos ünnepekről. Érdemes ezeket keresztyén életgyakorlatunkkal összevetni: a napi csendességgel, az úrnapijának megszentelésével, a havonta tartott úrvacsorai közösséggel és az egyházi ünnepekkel – valamint legalább évenként egy csendes héttel.

Isten szerinti és világi ünnep

Isten teremtési rendje a bűnesettel torzult, megromlott. A magát Istentől függetlenítt ember ünneplése is torzult, sok esetben vagy teljesen el is marad, vagy Isten előtt utálatos bálványimádássá deformálódik.

Az ünnep eredeti, isteni célja, hogy megbontsa a hétköznapiak monotonitását, és időt biztosítson az Istennel és a többi emberrel való meghitt közösségre. Nem mintha a munka és a családi élet nem Isten színe előtt zajlana, de kellenek kitüntetett idők, amikor teljes figyelmünket odaszánjuk az Úrral és népével való közösségre.

Világi ünneplés – az ember áll a központban

Az életét Isten nélkül rendező ember is strukturálja életét – vagy ha nem,

az teljes kiégéshez, kimerüléshez és különböző testi-lelki betegségekhez vezet.

A csak világi környezetben tájékozódó ember – bár azt hiszi, hogy független – Isten helyett bálványokat imád. Leggyakoribb, hogy saját magát, de néha családtagokat, kedves ismerősöket vagy sztárokat, politikusokat bálványoz. A hivatalos ünnepek pedig nagy nemzeti sorsfordulókra emlékeztetnek, de ott is az ember, vagy egy nemzeti közösség áll a középpontban, és nem Isten.

Így az ünnep célja nem Istennel és a gyülekezettel való közösség megélése, hanem pusztán a regenerálódás, pihe-nés, kultúrálódás, élmények gyűjtése lesz.

Az egész életrend torzult, és az Istentől elszakadt ember tulajdonképpen azért dolgozik (vagy szerzi meg illegális úton a pénzt), hogy szabad idejét kedvteléseire fordítsa. Ezt sugallják a hedonista reklámok is. Így, aki munkával keresi kenyerét, annak az élet nagy része kényszerű robottá válik, melyben legfeljebb rövid pillanatai vannak a saját kedve szerinti életre.

A szabadidő ilyen eltöltése nem feltétlenül destruktív. Kitöltheti utazás, művészet, gasztronómiai élmények – de sajnos torkollhat játékszenvedélybe, kicsapongásba, részegségbe is.

Jó példája ennek az életszemléletnek a tékozló fiú, aki az atyai vagyonból ráeső részt kikérve, és az Atya fenntartása alól magát kivonva saját élvezeteire költötte idejét, vagyonát.

Az Isten szerinti ünnep – az Úr ünnepe

Közeledve eredeti témánkhoz, ejtsünk néhány szót az Isten rendje szerinti ünneplésről! Mint említettük, a világi ünneplés középpontjában az ember áll. A hívó ember egész élete – így ünneplése is – Istent dicsőíti, a vele való közösségben telik el. Ebből adódóan ünneplésében sem viselkedik szentségtelenül, nem tesz olyat, amivel megszomorítja mennyei Atyját.

Rossz példája ennek a tékozló fiú bátyja, aki az atyja jelenlétében élt, de nem tudott (nem mert) ünnepelni. Ünnepnélküli élete nem dicsőítette az Atyát.

Az Isten szerinti ünnep – közösségi ünnep

A bibliai ünnepek közösségi ünnepek. Vagy családi közösségben éltek meg őket: mint a szombatot vagy a páska vacsorát, vagy nagy gyülekezeti (nemzeti) közösségben, mint az egyhetes ünnepeket: a kovásztalan kenyerek, a hetek és a lombsátrak ünnepét.

A lombsátrak ünnepe

Végül ebbe a környezetbe helyezve fordítsuk figyelmünket a lombsátrak ünnepére!

Mikor?

A bibliai ünnepkörben ez volt a harmadik nagy ünnep, amikor az egész népnek szent összegyülekezése volt: „Tarts sátoros ünnepet hét napig, amikor megtörténik a betakarítás szérűdről és borsajtódból!” (5Móz 16,13).

„A hetedik hónap tizenötödik napján szent összegyülekezések legyen. Ne végezzetek semmiféle foglalkozáshoz tartozó munkát, hanem ünnepeljétek hét napig az ÚR ünnepét!” (4Móz 29,12)

Tehát a lombsátrak ünnepét a munkás év végén, a termés betakarítása után tartották. Ilyenkor egy álló hétig ünnepeltek.

Mi a tartalma?

„Örvendezz ezen az ünnepen fiaddal és leányoddal, szolgálóddal együtt, meg a lévitával és jövevényekkel, az árvával és az özvegyekkel együtt, akik lakóhelyeden élnek. Hét napig ünnepelj az Úr előtt, Istened előtt azon a helyen, amelyet kiválaszt az Úr. Mert megáldja Istened, az Úr minden termésedet és kezded minden munkáját, örvendezz hát!” (5Móz 16,14-15)

Érdeemes megfigyelni, hogy nem pusztán a család kerekedik fel és utazik el nyaralni, hanem együtt ünnepel – mai szóval élve – a főnök és a beosztott, a lelkész és a harangozó, a magára maradt idős és a szűk jövedelmű felebarát, akinek nem jut pénze a nyaralásra.

Csendeshét – a mai lombsátrak ünnepe

A fogságból hazatért nép, még mielőtt a templomot újjáépítette volna, a hetedik hónapban ünnepre jött össze. A

Törvényt Ezsdrás pap olvasta fel hangosan, a léviták pedig magyarázták a népnek. Ekkor bukkanak rá a lombsátrak ünnepére a törvények közt, és arra, hogy ennek éppen akkor volt az ideje. A Nehémiás 8-ban olvasható történetet egybevetve az 5Móz 13-15-tel teljesebb ki legszebben a lombsátrak ünnepének lényege:

„Lombsátrakat készített tehát a fogságból hazatért egész gyülekezet, és lombsátrakban lakott. Bizony nem tettek így Izrael fiai Józsuának, Nún fiának az ideje óta egészen eddig. Igen nagy volt az öröm. Nap-nap után olvasták az Isten törvénykönyvét, az első naptól az utolsó napig. Hét napig ünnepeltek, a nyolcadik napon pedig előírás szerint záróünnep volt” – olvassuk Nehémiás könyvében.

„Tarts sátoros ünnepet hét napig, amikor megtörténik a betakarítás szérűdről és borsajtódból. Örvendezz ezen az ünnepen fiaddal és leányoddal, szolgálóddal és szolgálóddal együtt, meg a lévitával és jövevényekkel, az árvával és az özvegyekkel együtt, akik lakóhelyeden élnek. Hét napig ünnepelj az Úr előtt, Istened előtt azon a helyen, amelyet kiválaszt az Úr. Mert megáldja Istened, az Úr minden termésedet és kezded minden munkáját, örvendezz hát!” – mint ahogy már idéztük Mózes 5. könyvéből.

Ehhez hasonló lelkületű az Isten gondolata szerinti csendeshét is. Egy munkás év után, hálát adva Istennek a megtartó szeretetért, a család és a gyülekezet közösségében nap-nap után olvasva Isten Igéjét együtt ünnepel Isten népe.

Bárcsak így lenne!

Zakariás próféciája

Zárógondolatként tegyünk említést még egy lombsátras ünnepéről!

Zakariás könyvének a végén (Zak 14) egy hatalmas apokaliptikus látomást olvashatunk. Jeruzsálemben gyűlnek össze Isten választottai. „Azon a napon az ÚR lesz az egyetlen Isten, és neve az egyetlen név – olvassuk – és azután mindazok, akik megmaradnak a Jeruzsálemre támadó népek közül, évről évre elmennek, és leborulnak a Király, a Seregek Ura előtt, és megünneplik a sátoros ünnepet.”

Dr. Viczián Miklós / Budapest

A BIBLIA ÉS AZ EGYHÁZAK

A keresztyén egyházakban újra és újra fellángolt a vita arról, hogy minek tekintsék a Bibliát: Isten szavának vagy csak egy olyan könyvnek, amiben *benne van* az Isten szava? Minden állítása igazságnak tekinthető, vagy csakis a *megváltást érintő* kérdésekben megbízható? Egy szinten áll más vallások alapirataival, vagy felülmúlja azokat?

A továbbiakban azt szeretnénk kedves Olvasóinknak bemutatni, hogy ebben a fontos kérdésben mit tanítanak a különféle keresztyén egyházak, illetve hogyan tükröződik az egyházak Bibliáról vallott felfogása hitvallásaikban.

1) A római katolikus felekezet

A II. Vatikáni Zsinat által elfogadott dogmatikai konstitúció szerint: „Mindazt, amit a sugalmazott szerzők, vagyis a szentírók állítanak, a Szentlélek állításának kell tartani. Ezért hinnünk kell, hogy a Szentírás könyvei biztosan, hűségesen és tévedés nélkül tanítják az igazságot, amelyet Isten a mi üdvösségünkre le akart írni a szent iratokban.”¹ (Zárójelben jegyezzük meg, hogy a római katolikus felekezet szerint az inspirált bibliai könyvek száma nem 66, hanem 73). A Biblia ihlettségéről ezt olvassuk: „A Szentlélek sugalmazására van lejegyezve az isteni kinyilatkoztatás, amelyet a Szentírás szövege tartalmaz és ad elő. (...) Isten tehát a szerzőjük, és ilyeneként kapta őket az egyház.”²

A szentírókról a következőket állítja: Isten „őket használta fel, hogy saját képességeiket és erejüket latba vetve, mint valódi szerzők foglalják írásba mindazt, de csak azt, amit ő akart, miközben bennük és általuk ő maga működött.”³ Az előbbi idézetekben figyelemre méltó állítás, hogy a Biblia könyvei „biztosan, hűségesen és tévedés nélkül tanítják az igazságot”. A XIX-XX. század fordulóján a történet-kritikai bibliakutatás (biblikritika) állításai elérték a római katolikus felekezetet is. Ez idő tájt még pápai körlevelekben arra hívták fel a figyelmet, hogy a Biblia nem csak a megváltással és etikával kapcsolatban tévedésmentes, hanem minden

állítása helytálló, így például a természettudomány által támadott csodák vagy az 1Móz 1-11. részei is történeti tényekről szóló beszámolók.⁴ A II. Vatikáni Zsinat óta azonban a Biblia tévedhetlenségét egyre inkább csak a Biblia megváltástani állításaira korlátozzák.

LUKÁTSI VILMA: A DRÁGAKŐ

A példabéli drágakő
a menny országa: Isten Igéje,
életet szív belőle magának,
aki hittel hajol föléje;
ezt a példabéli drágakövet,
amit az emberek megtaláltak,
mint lélek-őrző örökséget
adta tovább apa fiának.
Üldözték őket – rejtegették,
és fénye által csodák történtek,
az éhezőknek enni adtak,
pártjukat fogták a gyöngéknek,
s betegek lettek újra épek...

Mások másképpen értékelték:
templomok épültek föléje,
ott takarták díszbe, pompába,
zárták a kolostorok mélyére...

Nem maradt meg egyetlen kincsnek,
más kövekkel került kincstárba,
– az éhezők nem kaptak enni,
s nem gyógyult meg se vak,
se sánta...

A Könyvbe rejtett drága kincset,
– akik hallottak róla – keresték,
megnyílt eget láttak fölötte,
amikor újra fölfedezték.
A pókhálót levették róla,
s fényét a drágakő kitartha:
győzelmet adó sugaráért
életük sem volt elég drága,
máglyák lobogtak, és a vízen
véres csíkot húztak a gályák,
de a Menny polgárai lettek,
akik a kincset megtalálták!

Ezért az előbbi idézetet ma már sokan úgy értelmezik, hogy a Biblia az üdvösségre jutás tekintetében tévedhetetlen, történeti és természettudományos kérdésekben azonban tévedéseket tartalmazhat. Ezzel az értelmezéssel azonban

a római katolikus felekezet ellentmond önmagának, ugyanis még a XX. század elején XIII. Leó és X. Pius megbélyegezte a Biblia tévedéseit hangoztató modernista állításokat, aláhúzva a Biblia egészének tévedhetlenségét. Állításait megerősítette az 1950-ben kiadott Humani Generis pápai körlevél. Kétségtelen, hogy a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai kompromisszumot tükröznek. A zsinat egyik része hajlott arra, hogy a Biblia egészére vonatkoztassa a tévedhetlenséget, míg a másik része úgy vélte, hogy csakis a megváltással kapcsolatos részekre vonatkozik a tévedhetlenség. Végül a hitvallás úgy került megfogalmazásra, hogy mindkét csoport a maga véleménye szerint értelmezhesse. Tehát a római katolikus felekezet a II. Vatikáni Zsinat óta egyfelől tartja magát a Biblia isteni ihlettségéhez s a megváltással kapcsolatos részek tévedhetlenségéhez, másfelől azonban mégsem hiszi minden korlátozás nélkül a Biblia egészének tévedhetlenségét.

2) Az ortodox felekezetek

Az ortodox (keleti) egyházakban nem folyt vita a Biblia isteni ihlettségéről és tévedhetlenségéről. Ennek az oka, hogy ők a bibliamagyarázatot másképpen fogják fel, mint a nyugati egyházak. Az ortodox egyházak az ún. allegorikus írásmagyarázatot gyakorolták, ami azt jelenti, hogy szerintük az ótestamentumi típusok beteljesülése az újtestamentum.⁵ Tehát: Krisztus az új Ádám, Mária az új Éva, az ércbíró Jézus keresztyének típusa. Így aztán pl. Ádám történetisége, a Vörös-tengeren való átkelés, a pusztai vándorlás csodái az ortodox teológiában nem játszanak központi szerepet. Inkább arra törekszenek, hogy a Bibliát a liturgia és sakramentum összefüggésében hagyják hatni a hívekre. Az ortodoxia szerint nem a nyelvészek elemzik a Bibliát, hanem az egyház liturgiai és sakramentális élete. Ezért az ortodox felekezetek nem tudnak mit kezdeni pl. a protestáns „egyedül a Szentírás” alapelvvel. „Ha a Bibliát az egyháztól, liturgiától elszakít-

juk, ha azt mondjuk: sola Scriptura, vagy ha önmagában megálló kijelentésként a hagyománnyal szembeállítjuk, akkor csak mint egy könyvet tartjuk kezünkben. Ezzel abba a veszélybe kerülünk, hogy az Isten szavát, a Logoszt az írott Igével, a betűvel felcseréljük.”⁶ – mondják. Vagyis az ortodox felekezetekben teljesen felesleges a Biblia szó szerinti ihletettségéről, vagy tévedhetetlenségéről szóló tanítás, mert számukra az Ige nem az Írásban, hanem Szűz Máriában és az Egyházban lakik és ezekben misztikusan megtapasztalható. Az ortodox teológia egyébként nem szól az ihletettség ellen. Hiszi, hogy a Biblia is, a hagyomány is, az egyház is inspirált, és felhívja a papságot és a laikusokat a Biblia tanulmányozására. Mindazáltal a bibliai betűk és szavak inspirációjánál és tévedhetetlenségénél fontosabb számukra, hogy a Bibliát az istentisztelet liturgiájában felolvassák és a hívek ott fogadják be azt.

3) Az evangélikus és református egyházak

Az, hogy a Biblia Istennek a Szentlélek által ihletett szava, a reformátorok számára *magától értetődőnek* számított. Ez a magyarázata annak, hogy a reformáció korabeli hitvallási iratokban nem foglalkoznak behatóan e kérdéssel. A Biblia inspirációjának és tévedhetetlenségének megkérdőjelezése csak 100 évvel később, a felvilágosodás ill. racionalizmus hatására kezdődött. Miközben az *inspiráció* vagy *tévedhetetlenség* szakkifejezései nem jelennek meg a hitvallási szövegben, ezek mégis tanúsítják, hogy szerzőik hitték a Biblia 66 könyvének ihletettségét, s vallották ezek tévedhetetlenségét. Ami az *evangélikus* (lutheránus) felfogást illeti: „Az Augsburgi Hitvallás első fejezetétől az utolsóig azt tanúsítja, hogy egyedüli normaként ismeri el a Bibliát.”⁷ E hitvallás szerint az egyházban egyedül a Biblia számít bírónak, szabálynak, amihez minden tanítást és az egész kegyességet alkalmazni kell. A XIX. században alapított evangélikus szabadegyházak (Lutherische Freikirchen) – ellentétben az evangélikus tartományi egyházakkal – kifejezetten vallották Isten írott Igéjének ihletettségét és tévedhetetlenségét.⁸

A *református* hitvallási iratok is utal-

nak a Biblia ihletettségére és tévedhetetlenségére. A *Confessio Gallicana* (1559) így fogalmaz: „Hisszük, hogy az e könyvekbe foglalt Ige Istentől származik és tekintélyét egyedül tőle nyeri, nem pedig emberektől. Minthogy ez az Ige minden igazság mértéke, és *tartalmazza mindazt, ami Isten szolgálatára és a mi üdvösségünkre szükséges*, nincs megengedve az embereknek – de még az angyaloknak sem –, hogy ahhoz hozzátoldjanak, abból elvegyenek, vagy azt megváltoztassák.”⁹ A dőlt betűvel kiemelt rész nem engedi meg azt a feltételezést, miszerint már itt utalás történt arra, hogy a Bibliában találhatóak tévedések is... E hitvallás íróitól távolt állt egy ilyesféle, jóval későbbi keletű liberális megkülönböztetés. A II. Helvét Hitvallás (1566) így fogalmaz: „Hisszük és valljuk, hogy a szent próféták és apostolok kanonikus írásai mind az Ó-, mind az Újtestamentumban Isten igaz Igéje; ezért elég tekintélyük van önmagukban... valljuk tehát, hogy ezekből az Írásokból kell meríteni az igaz bölcsességet és kegyességet, a gyülekezetek reformációját és kormányzását, az istenes étellel járó kötelességeink tanítását, a tantételek igazolását és elvetését, vagy mindenféle tévelygés cáfolatát, valamint mindenféle intelmet...”¹⁰ A Westminsteri Hitvallásban (1647) említetik legelső alkalommal a Biblia „tévedhetetlen igazsága” kifejezését.¹¹ Ezzel a kifejezéssel a hitvallás elhatárolódik az akkor már felbukkanó bibliakritikai nézetektől.¹²

A legnagyobb sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a Magyarországi Református Egyház teológiai katedráin és szószékein számtalan olyan megnyilatkozás hangzik el, melyekből arra lehet következtetni, hogy egyházunk vezetőinek, tanítóinak és lelkészeinek jelentős része a legritkább esetben tartja magát az egyházunk hitvallási alapját képező hitvallási kijelentésekhez. Nem fogadja el a Biblia egészének ihletettségét, teljes tévedhetetlenségét és tekintélye előtt sem elvileg, se gyakorlatilag, hitben nem hajol meg. Imádkoznunk kell azért, hogy ebben változás történjen!

4) A baptista egyházak

A baptista egyházak 400 éves történelmük során több hitvallást is megfo-

galmaztak, melyek közül négyre kívánok utalni. Érdekes, hogy míg az evangélikus és református egyházak a reformáció idején megfogalmazott hitvallásaikhoz tartják magukat, addig a baptisták számára nem okoz problémát hitvallásaik átdolgozása, ha ezt szükségesnek látják. Továbbá számukra a hitvallások nem rendelkeznek normatív értékkel. Felfogásuk szerint az egyes hívő nem egy hitvallásnak, hanem a Bibliának van alávetve. Ennélfogva tanbeli kérdésekben nem hitvallási, hanem bibliai állításokra hivatkoznak. (1) Az 1833-ban kiadott *New-Hampshire-i* hitvallás a XIX. században az amerikai baptisták közt nagy elismertségnek örvendett. Szerzői vallják a Biblia isteni ihletettségét és hangsúlyozzák, hogy Isten a Biblia szerzője, célja az ember üdvössége, tárgya pedig az igazság, mindenféle hamisság nélkül. Ez utóbbi megjegyzés utalás arra, hogy a XIX. századi baptisták a Bibliát tévedhetetlennek tartották – sajnos ezzel az állítással ma már számos baptista nem ért egyet. (2) A németországi baptisták hitvallása 1847-ből származik és 100 éven keresztül a német baptisták közt általános elfogadottságnak örvendett. Első cikkelyében elismeri, hogy a 66 kanonikus könyv a Szentlélektől származik. A Bibliát egyedül igaz, isteni kijelentésnek nevezi, amit Isten az emberiségnek adott, valamint leszögezi, hogy a Biblia a hit és keresztyén élet egyedüli szabálya. Ma már – 160 évvel később – nehezen megállapítható, hogy a hitvallás szerzői mit értettek azon, hogy a Biblia „az egyedül igaz, isteni kijelentés”. Lehetséges, hogy csak el akartak határolódni más vallások irataitól, lehet, hogy arra kívántak utalni, hogy a Bibliát tartják egyedül Isten tévedhetetlen szavának, ám az is lehetséges, hogy mindkettőre vonatkozott megállapításuk. (3) 1977-ben a németországi baptisták új hitvallással álltak elő.¹³ Ennek szerzői – valamilyen okból – nem állapítják meg egyértelműen, hogy az *Ótestamentum* írói a Szentlélek inspirációja alatt írták könyveiket. (Talán az *Ótestamentum* leértékeléséről tanúskodik ez a megállapításuk?) Feltűnő, hogy a hitvallásból hiányzik az *ihletettség* (*inspiráció*) és *tévedhetetlenség* fogalma. Azt hangsúlyozzák, hogy a Biblia Isten szava, de

emberek szájában. Ebből arra következtetnek, hogy a bibliai könyvek a nyelvezet, gondolkodásmód, irodalmi forma tekintetében keletkezési koruk és helyük „foglyai”. E hitvallás szövege – homályos megfogalmazásával – lehetőséget ad arra, hogy a konzervatívok is, de a liberálisok is a saját nézeteik szerint értelmezzék. (4) Végül, a világ legnagyobb baptista szövetsége, a 16 millió tagot számláló Southern Baptist Convention 2000-ben adta ki hitvallását.¹⁴ Ez a hitvallás 1925-ben íródott és a már említett New Hampshire-i (1833) hitvallásra épült. Az 1925-ben kiadott hitvallást előbb 1963-ban, majd 2000-ben is átdolgozták. Ugyanakkor e hitvallás mindhárom formája vallja a Biblia isteni ihletettségét és hangsúlyozza, hogy a Biblia igaz (wahr) és minden tévedéstől mentes.¹⁵ Ehhez hozzáfűzi: „éppen ezért az Írás teljesen igaz és megbízható.”¹⁶ Ez utóbbi állítás bizonyítja azt a konzervatív fordulatot, ami a déli baptista konvencióban a XX. század utolsó évtizedeiben végbement. Példaszerűnek tartjuk, hogy egy évek óta teológiailag liberalizálódó egyház „megállj”-t parancsolt e folyamatnak, és visszatért a konzervatív állásponthez.

5. A metodista egyházak

A metodista egyház alapítói – akaratuk ellenére – a Wesley-testvérek (John és Charles) lettek. Eredeti szándékuk szerint csak az anglikán egyházban akartak megújulást munkálni. Mozgalmukat az említett egyház nem fogadta be, így az egy új felekezet kialakulásához vezetett. A metodizmus azonban – ellentétben pl. a protestáns egyházakkal, amelyek visszavonhatatlan hitvallásokkal rendelkeznek – nem bír ilyenekkel. Inkább hasonlít a baptista egyházakhoz, amelyekben a hívők hite sokkal inkább a Bibliára épül. A metodisták átvették az anglikánoktól a 39 artikulust, ill. ennek egy rövidebb formáját, a 25 artikulust (1784). Ezen túlmenően John Wesley néhány korai igehirdetésének már-már hitvallási jelleget tulajdonítottak. Az egyik ilyen igehirdetésében ezt mondta J. Wesley: „Hisszük, hogy a teljes Írás Istentől ihletett (2Tim 3,16), és ebben a tekintetben különbözünk a zsidóktól, törököktől és hitetlenektől. Hisszük azt is, hogy Isten írott Igéje az egyetlen és elegendő

zsinórmértéke a keresztyén hitnek és életnek, és ebben a tekintetben különbözünk a római katolikus felekezet tagjaitól.”¹⁷ Egyértelmű hitvallást olvashatunk az 1903-ban kiadott Német–Angol Katekizmusban: „Micsoda a Biblia? A Biblia nem emberei szó, Isten szent, kinyilatkoztatott szava. Ki tanít a Biblia megértésében? A Szentlélek, akit ő ad” (3–4. kérdés). Látható, hogy miközben a metodizmus megalapítói világosan bizonyosságot tettek a Biblia *ihletettségéről*, azonközben nem nyilatkoztak a Biblia *tévedhetetlenségéről*. Ez azzal függhet össze, hogy a Wesley-testvérek idején (1703–1791) a Bibliával kapcsolatban még ritkán fordultak elő kritikusszavak. Valószínűleg feleslegesnek tartották, hogy ezzel a problémával foglalkozzanak. A mai metodizmusban – mint oly sok más felekezetben – három szárny figyelhető meg: konzervatív, mérsékelt és liberális. Sajnos manapság világszerte egyértelmű többségben vannak a mérsékelt és liberális metodisták.

6.) A Testvérgyülekezetek

A John N. Darby által (1800–1882) alapított testvérgyülekezetek nem rendelkeznek hitvallással, de van véleményük a tanulmányunkban elemzett témáról. A mozgalomban végbement szakadások miatt különbséget tesznek „nyitott testvérek” és „zárt testvérek” közt. Világszerte találkozunk mindkét irányzattal. Amíg a zárt testvérek – a Darby-ra visszavezethető – az „elkülönülés tana” miatt alig tartanak kapcsolatot más keresztyénnel, addig a nyitott testvérek kapcsolatokat ápolnak más keresztyénnel, pl. az Evangéliumi Alliansz keretében. Erősen hangsúlyozzák a helyi gyülekezetek függetlenségét, a hívők egyetemes papságát és a Biblia tévedhetetlenségét. Németországban ők adták ki a híres „Elberfeldi Bibliát”, ami igyekszik a lehető leg-hűségesebben visszaadni a Biblia héber ill. görög alapszövegét. A Testvérgyülekezetek vallják a teljes Biblia ihletettségét, hisznek tévedhetetlenségében, teljes megbízhatóságában és meghajolnak abszolút tekintélye előtt.

7.) A karizmatikus egyházak

Azokat az egyházakat soroljuk a karizmatikus egyházak közé, amelyek

egyfelől a XX. század elején felerősödő pünkösdisták mozgalom idején, másfelől az 1960-tól megfigyelhető ún. karizmatikus megújulás második hulláma során keletkeztek. Mindkét mozgalomra jellemző egy csaknem azonos kegyességi profil, és tanbeli meggyőződéseik közt is sok hasonlóság van. Tudnunk kell, hogy a pünkösdisták-karizmatikus keresztyénség a keresztyénségben belül leggyorsabban növekvő irányzat. 2000-ben tagságukat világszerte 350 millióra becsülték, manapság arról beszélnek a szakértők, hogy számuk 500 millió fölé emelkedett. A pünkösdisták-karizmatikus gyülekezetek általánosságban vallják a Biblia ihletettségét és tévedhetetlenségét, tehát a konzervatív szabadegyházak közé tartoznak. Németországban 600 gyülekezet alkotott egy szövetséget¹⁸, amelyik hitvallásában így fogalmaz: „Hiszünk Jézus Krisztusban, Isten testté lett Igéjében, aki a Szentlélektől fogantatott, és született szűz Máriától. Benne jelentette ki magát Isten végérvényesen az üdvösségünkre. Erről a Biblia, mint Isten Leleke által inspirált Ó- és Újszövetségi Szentírás, mint életünk, gondolkodásunk és tetteink tévedhetetlen zsinórmértéke tesz bizonyosságot.” Különböző új-karizmatikus gyülekezetek hitvallásából azonban már hiányoznak a tévedhetetlenség, hibátlanság fogalmak. Ez utal arra, hogy a karizmatikus mozgalom a konzervativizmusból a liberalizmus felé mozog. Mindenesetre a Biblia inspirációjának megkérdőjelezéséről még nincs szó karizmatikus körökben.

Összegzés

Az elemzések elvégzése után arra következtethetünk, hogy a keresztyén egyházak hitvallási dokumentumaikban – szinte kivétel nélkül – vallják a Biblia 66 könyvének isteni inspirációját, s közülük is sok egyház egyértelműen vallja a Biblia egészének tévedhetetlenségét is.

Ámde, milyen szerepet játszik az inspiráció megvallása a mai teológiában és a gyülekezetekben? Nos, a római katolikus és a protestáns felekezetek liberális teológusai a legtöbb esetben csak *formálisan* beszélnek a Biblia ihletettségéről, *tartalmilag* azonban nem vallják, hogy a Biblia eleve Isten ihletett

és objektív Igéje volna. Meggyőződésük, hogy minden olyan kísérlet, amelyik a keresztyén hitet önmagán kívüli valóságra – az ihletett Igére – akarja építeni, kudarcra van ítélve. A liberális protestáns teológusok, a hitvallási iratokkal tudatos ellentétben, ill. ezek inspiráció-tanának „továbbfejlesztéseként” azt állítják, hogy az inspiráció voltaképpen az Isten kijelentése általi lélekközlés aktusa, ami mindenhol megtörténik, ahol hit támad egy emberben. Vagyis az inspirációt nem a bibliai könyvek íróira vonatkoztatják – ahogy a hitvallási iratok teszik –, hanem kiterjesztik minden egyes hívőre, hangoztatva ugyanakkor, hogy minden egyes hívő tévedésre hajlamos.¹⁹ Vagyis a liberális protestáns teológusok nem csak a Jézus szűztől való fogantatásáról, testi feltámadásáról, mennybemeneteléről szóló tanításokat, hanem a Biblia inspirációjáról szóló tanítást is átértelmezték. Ennek során használják ugyan az inspiráció fogalmát, ámde egészen más értelemben, mint ahogy azt századokon keresztül tettek hitbéli elődeik.

Az inspiráció fogalmának ez az átértelmezése súlyos következményekkel járt. Nem csak azzal, hogy számos protestáns egyház elvesztette a Biblia megbízhatóságába vetett hitét, hanem azzal is, hogy ezek a felekezetek hiteltelenné váltak saját tagságuk szemében is. Hiszen sok egyszerű gyülekezetlátogató észrevette, hogy egyházi vezetői nem hisznek a Biblia megbízhatóságában, egyértelmű bibliai kijelentéseket átértelmeznek, másokat egyszerűen eltüntetnek. E gyülekezeti tagok nem tudták, hogy egyházi veze-

tőik a racionalizmus hatása alatt állnak, s emiatt eleve lehetetlenségnek tartják, hogy Isten beavatkozzon a világ menetébe, és pl. embereket inspiráljon, vagyis ateista feltételezésekből kiindulva teológizálnak. Viszont egyházi vezetők érzik az adott egyház hitehagyását. Nem csoda, hogy előbb-utóbb újra kelnek, hogy bibliahű gyülekezetet keressenek maguknak. Így történik meg, hogy egyes protestáns gyülekezetek teljesen kiürülnek, csődbe mennek, el kell adni még a templomot is. Ha a protestáns egyházak nem térnek vissza a keresztyénséget 1500 éven keresztül jellemző inspiráció-felfogáshoz, akkor az Istentől való szent megújulásra hiába várnak. Az egyháztörténet tanulsága szerint minden egyházi ébredés, megelevenedés – akár a Wesley-féle, akár a J. Edwards-féle, akár a német pietista ébredés – biblia-központú volt és az a meggyőződés hatotta át, hogy a Biblia Isten saját, tévedhetetlen beszéde.²⁰ Emellett azt is hangoztatni kell, hogy nincs olyan kényszerítő ok, ami miatt a tudomány csak annak előfeltevésével lehet művelni, hogy Isten nincs.²¹ Ez a világi tudomány által meghatározott alaptétel teljesen önkényes, és meglehet, hogy egy ateista számára alternatíva nélkülnek tűnik. De miért kellene egy teológusnak, aki magától értetődően vallja az Istenbe vetett hitét, abból kiindulni, hogy Isten nem cselekvő és beszélő személy? Aki teológusként mégis ebből indul ki, az nem teológus, hanem valásfilozófus. Az egyházakban és teológiában újra el kellene ismerni, amit a Biblia Istenről mond, és amit emberek

tapasztalata is milliószorosan igazol: Isten beszélt és cselekedett.

*

Friedhelm Jung, „Die Stellung der Konfessionen zur Inspiration und Irrtumlosigkeit der Bibel” (Bibel und Gemeinde, 3/11. 2011) alapján összeállította:

Sípos Ete Zoltán / Szeged

*

Jegyzetek: **1.** (Dei Verbum, 3 / 11); **2.** Uott; **3.** Uott; **4.** Katechismus der katholischen Kirche, 65. oldal, Nr 107.; DS 3291-3292; 3401-3424; **5.** Fr. Heyer, Konfessionskunde (Berlin/New York.: De Gruyter, 1977. 133. oldal; **6.** www.kokid.de; (2007. 09. 27.) Augoustinos, Németország metropolitájának igehirdetése a Biblia szerepéről az ortodox felekezetekben, a Biblia Éve kapcsán, 2003-ban; **7.** E. Schlink: Theologie der lutherischen Bekenntnisschriften; München: Chr.Kaiser Verlag, 1946. 104. oldal; **8.** J.Tibusek, Ein Glaube, viele Kirchen; Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1976. 76. oldal; **9.** Conf Gallicana, vagy La Rochelle-i Hitvallás, 5. pontja; **10.** II. Helvét Hitvallás, I. fejezet; **11.** Westminsteri Hitvallás, I. fejezet, 5. pontja; **12.** pl. H. Grotius (1583-1645) Annotationes; **13.** Rechenschaft vom Glauben; **14.** Baptist Faith and Message; **15.** without any mixture of error; **16.** „Therefore, all Scripture is totally true and trustworthy”; **17.** H. Steubing (Hg), Bekenntnisse der Kirche; Wuppertal: R. Brockhaus, 1997.; 284. oldal; **18.** Bund Freikirchlicher Pfingstgemeinden KdöR; **19.** W. Brandle, Inspiration/theopneustie, in: RGG, Bd.4. Tübingen: Mohr Siebeck, 2001; ill. W. Harle, Dogmatik (Berlin/New York: de Gruyter, 1995; 122. oldal; **20.** J. Spener: Umkehr in die Zukunft, Reformprogram des Pietismus, Pia Desideria; Giessen: Brunnen, 1975. 5. oldal; **21.** etsi Deus non daretur

TANÍTÁS A CSENDRŐL

(A CSEND SZEREPE A KEGYESSÉG GYAKORLÁSÁBAN)

Először két énekből idézek, majd szeretném a csennel kapcsolatos világi és bibliai tanításokat áttekinteni.

Az első Sullye Jenő: Volt egyszer egy király c. dalában a következő olvashatjuk-hallhatjuk: „Volt egyszer egy király, ma is él, köztünk jár. / Országát ne keresd térképeid felett... / Elment a jó király, de országa nyitva áll. / Hallgasd a csend szavát, s meghallod hívását.”

A második idézet: J. Haydn zenéjére Vizi István írt szöveget az 1Kir 19,11-13. igeversék alapján: „Az Úrnak hangja nincs a szélben, / ő halkán szól a csendességben.”

Csend a meditációban – modern szemlélet

Újabban a keresztyén egyházakban is divatba jött a meditációs csend gyakor-

lása, mondván: ez egy eszköz, aminek segítségével mély lelki élményekhez juthat a hívő ember. Ezt a vélekedést a Bibliából is igazolják azzal, hogy Pál apostolra hivatkoznak, aki talán éppen a meditáció útján jutott el a 2Kor 12-ben leírt istenélményéhez: „...az az ember... elragadtatott a harmadik égig... és hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad embereknek

kibeszélnie” (2Kor 12,2-4). Ezt nevezi Gyökössy Endre A hogyan – Három meditáció a meditációról c. írásában (Szent Gellért kiadó 71.o.) *meditációs csúcserőműveletnek*.

Mi inkább arra gondolunk, hogy Pál apostol nem valamilyen technika (lazítás stb.) nyomán, hanem közvetlenül Isten által ragadtatott a paradicsomba. A meditáció ugyanis nem más, mint emberi próbálkozás, letről felfelé igyekezés, ami az ember belső vágyából fakad, de hiábavaló tevékenység. Az ember lent marad, emberi dimenziók közt, vagy esetleg még mélyebbre kerül. Isten kijelentése pedig, amiben Pál részesült, és az állapot, amit átélhetett, Isten lehajló és felemelő munkájának eredménye: felfelé visz, mivel fentről indul!

Csend és misztika - titokzatosság

Az ember vallásos tudata a bűneset után is megmaradt, de kijelentés nélkül nem működhet helyesen. Ugyanakkor lehet nagyon aktív ez a tudat, de isteni irányítói nélkül rossz irányba fordul: keresi az istenit pl. a természetben – *természetmisztika* –, és elmerül abban. A New Age egyik profétája, Fritjof Capra a tengerparton állva látta a mindenségből érkező atomok áramlását és saját energiáival való egyesülését. Látva ezt a nagy egységet, kozmikus élményben volt része.

Mások babonával fertőzöttek, a láthatatlan és titokzatos szellemvilágban keresnek természetfeletti élményeket: angyalt látnak, hangot hallanak, elhunytakkal társalognak.

A középkori keresztyénség is ismerte a misztikát, a lélek belemerülését egy szellemi közegbe. Abban a hitben végeztek gyakorlataikat, hogy a misztikus tapasztalatok segítik az Istenben való elmerülést. Ugyanakkor komoly kérdéseket vet fel a középkori misztika: vajon a Jézus sebeiben való elmélyedés, a Szűzanya-látomások, az elhunyt – vallásos! – elődökkel való találkozás lehet istenélmény? Loyola Ignác élményei, a Montserrat-i Mária szemlélése hogyan adhatott isteni „érintéseket”? Nyilvánvalóan nem a Biblia Istenétől kapott erőt Loyola az evangélium elleni harcra. Akkor honnan?

Csend és a megbomlott elme – pszichiatríai eset

Megüresedett, vagy szándékosan megüresített lelkiállapotban sok minden megszólal az emberben. Veszélyes állapotot idéz elő az ember önmaga számára, valahányszor kontroll-nélküliségre, szabályozatlanságra, a semmi-re törekszik. Hasonlóvá válik ilyenkor a kormány és kormányos nélkül sodródó hajóhoz. Csakhogy az a „spirituális tenger”, amelyre az ember számíthat kiüresített lelkét, *nem üres!* A gonosz lelkek kalózhada nem adta fel az ember elvesztésével kapcsolatos gondolatait, terveit, ennél fogva az elgyengült, óvatlan embert könnyedén rabul ejtheti. A levegőbeli hatalmasságok, gonosz lelkek heted-magukkal jönnek. Olykor tekintélyes nevekké ruházzák fel magukat, vagy éppen egy elhunyt családtag lelkeként mutatkoznak be és a meditáló embernek nincs ereje elűzni őket, szembeszállni velük. Ennek a területnek szakembere, Gyökössy Endre találóan írja le mindezt az ún. alagútélményben, ahol az emberi lélek mindenféle szavakat hall, rossz, néha félelmetes megtapasztalásai vannak, de mindez része a meditációnak. Ezeket el kell tűrni, mert így vezet az út a megvilágosodáshoz. (Gyökössy E.: A hogyan – Három meditáció a meditációról, Szent Gellért kiadó 90. o.)

A fentiekkel kapcsolatban a legfontosabb figyelmeztetés ez: Az értelmet nem kell és nem szabad kikapcsolni! Imádság közben sem, sőt, éppen akkor nem: „*az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázzván abban hálaadás-sal!*” (Kol 4,2). További figyelmeztetések az Ige alapján: ami a gonosznak tesz, attól őrizkedjétek! Vizsgáljátok meg a lelkeket! Álljatok ellene az ördögnek és elfut tőletek!

Az ördög egyik neve: *diabolosz*, ami azt jelenti: *össze-vissza dobáló*. Ezt a tulajdonságát használja is, amikor az ember – éppen a meditációs gyakorlatok során – kontrollálatlanul hagyja, szabadjára engedi a lelkét. Nem is sejti, hogy ezzel a lépéssel önként feladja azt a védekező, elhárító, analízáló, döntéshozó képességet, ami Isten ajándéka. Ennek következményeként súlyos tünetekkel számolhatunk, amelyek az emberi tudatot is érintik: zavaros kép-

zetek, félelmek, kettős én-tudat, az egységes elme gyengülése-hasadása. Ha az embernek teljes uralmat engedünk, kinyílik a lélek kapuja, amelyen át sötét szellemi erők vehetik birtokba az egész személyiséget, az imént sorolt szörnyű – sokszor végzetes – tüneteket produkálva.

Csend és passzivitás – idegen vallások jellemzője

A lazítás, a lelki elernyedés (engedd el magad, ne gondolj semmire!) teljes belső passzivitáshoz vezet. Ebben az állapotban az ember már nem ura önmagának. Irányíthatóvá, kiszolgáltatottá válik láthatatlan szellemi erők felé. A „vezérszellemek” (guidespirits) ilyenkor színre lépnek, és a pogány misztika felé terelnek. Pál nagyon komolyan óvja a korinthusiakat a pogány vallások lelkiségétől: „*Amit a pogányok áldoznak, ördögöknek áldozzák és nem Istennek. Nem akarom pedig, hogy ti az ördögökkel legyetek közösségben!*” (1Kor 10,20). A pogány vallások lényege – és vonzereje! – az igen erőteljes spiritualitás. A misztériumvallások elvezetik az embert egy sejtelmes közegbe, varázs-világba, ahol a beavatottak különleges élményekben részesülnek. Emberi közegen mennek át, de médiumok vezetésével jutnak el a misztikus világba (példa erre a delphi jósdá, ahol a Pithon istenség előtt kellett leborulni). Erre utalnak Pál apostol szavai: „*Tudjátok, hogy pogányok voltatok, vitetvének vitetettek a néma bálványokhoz!*” (1Kor 12,2).

Csend és az egészséges lélek

Valljuk ugyanakkor, hogy a csend Isten ajándéka. Jó dolog, ha csendes környezetben élhetünk, ha nyugodt, csendes emberekkel vagyunk körülvevő, ha nincs kiabáló szomszéd, vagy velőtrázó zene a közelben. Sokszor vágyik az ember a csendre, mert az pihenést, megnyugvást ad. A zsoltáros erről így ír: „*Vajha szárnyam volna, elrepülnék és nyugodnék!*” (Zsolt 55,7).

A *csend utáni vágy, annak értékelése az egészséges lélek egyik jellemzője*. Szánom azokat az embereket, akik képtelenek csendben lenni, akik csak zajban tudnak közlekedni, tanulni, kikapcsolódni.

A csendhez való viszonyunk a lelkiállapotunkat fejezi ki. Az egészséges lélek alaptulajdonsága a csendesség: nem háborog, el tud fogadni dolgokat, képes várakozni, bölcsen szemlélődve éli életét.

Vannak alkatilag csendes emberek, de egészen más az, amikor Isten csendesít le valakit. Nem felejttem el azt az asszonyt, aki mindig a lehangosabb volt a bibliaórán. Mindenről volt véleménye, s azt el is mondta. Harsogó nevetése, modora, minden csak önmagáról szólt. Egy alkalommal eljutott csendes hétre, ahonnan másokkal együtt én hoztam haza. Utazás közben hallgatólag volt, s ez feltűnt nekem. A többiek lelkesen beszéltek, ő nem szólt semmit. Mindenkit haza szállítottam, őt vittem utoljára az otthonához. Amikor megálltam a háza előtt, csendesen elkezdett sírni. Elmondta, hogyan ítélte meg Isten korábbi zajos életét, amit lezárt és újat kezdett. Ettől fogva csendes keresztyén testvérként járt bibliaórákra. Meglátasz rajta a szelíd és csendes lélek romolhatatlansága (1Pt 3,4). A benne lévő csend arról tanúskodott, hogy meggyógyult a lelke.

Az Istenben nyugvó ember ismeri ezt a csendet. Amikor csendességet tart, megtapasztalja Isten közelségét, az elrejtettséget. Kívül tombolhat az ár, zúghat a szél, lelkében mégis nyugalom van, mert Istenben pihen, megpihen fáradozásaitól. A keresztyén embernek ezért – is – szüksége van napi elcsendesedésre.

Isten sok áldást rejtett el a csendben a hívő lélek számára: örömet, hiszen azzal élhet, akit szeret, s aki őt viszontszereti; megszentelődést, ami annak az eredménye, hogy a hívő ember Istennel gondolkodik, akaratát az ő akaratához szabja. A csendesség nem technika, nem művi csend, nem begyakorolt lelkiállapot, nem is lazítás által jön létre, és nem csendes hipnotizáló szavak ringatták delejes álomba. A hívő új teremtséssé lett Krisztusban, erről tanúskodik életében Isten jelenléte (2Kor 5,17).

Végül hadd szóljak még a csend két további megjelenéséről:

Csend az Univerzumban

„Amikor felnyitotta a hetedik pecsétet, csend lett a mennyben, mintegy fél óráig” (Jel 8,1). A csend egyébként nem

jellemző a mennyre, mivel az angyalok halleluját énekelnek, örvendeznek, vigasztalnak, trombitálnak, hárfát pengetnek, örvendeznek minden egyes megtérő bűnös felett, magasztalják az Urat, könyvvel a kezükben készülődnek. A mennyei lét igen aktív és mozgalmas, ahogyan Jákób álmának történetében is láthatjuk: az angyalok nem tétlenkednek, hanem fel-alá járnak menny és föld

PECZNYÍK PÁL ATYÁNK HALKAN SZÓLÍT

Atyánk, halkan szólítsz minket,
de szavad ki hallja meg?
Ám, ha kiereszted hangod,
még a föld is megremeg!
Kérünk: halkan szólj hozzánk, mint
Illéshez a Hórebén,
mi örömmel halljuk szavad,
ha szólsz hozzánk csendesen.
Mert a világ hangja úgy zúg,
mint tornádó, bőszi vihar,
lelki füllel szebbet hallunk,
ha Néked zeng égi kar.
Jóvoltodból azért adtál
lelki füleket nekünk,
hogy meghalljuk szent hívásod,
hiszen célod van velünk:
az pedig a mainál szebb
új élet, mely végtelen,
láthatjuk majd dicső arcod
örökké, a mennybe fenn.

Mi lesz azzal, ki nem hallja,
hű Megváltónk halk szavát?
Nem figyel rá, s nem látja meg,
hívó néped szent honát.
Nem törődik a lelkével,
így – ha teste sírba száll –,
kárhózatba jut a lelke,
s az rosszabb, mint száz halál!

között, ez bizonyára nem néma ténykedés (1Móz 28). Az idézett igevers azonban arról szól, hogy hirtelen csend lesz a világmindenségben. Semmi nem hallatszik, semmi nem történik, egyetlen hang sem rezdül: tökéletes csend van. Az oltár alatt lévő lelkek, akik az Isten beszédéről ölettek meg, sem kiáltják: „...meddig nem ítélsz még...?” (Jel 6,10).

A vének sem magyarázzák már Jánosnak, hogy kik állnak az üvegtenger partján (Jel 7,13). Különös ez a csend: nem a lét megszűnése, nem vágyak, aka-

ratok, fájdalmak és örömök végleges eltűnése, nem a megsemmisülés némasága, amikor minden véget ér és nincs tovább. Ilyesmit nem ismer a Biblia. A Jelenések könyvének csendje az *Isten ítéllete előtti csend*. Egyszer majd a világ magába száll, és olyan lesz, mint egy megszeppent gyermek. Akkor, amikor eljön az Úr ítélletével, és övé lesz az utolsó szó. Abban a csendben az ember majd nem szól semmit, különösen, amikor személyesen rá kerül a sor (– bármennyire is tervezgeti most mondanivalóját).

A bibliai történet szerint (Mt 22,12) egy ember észrevétlenül be akart lopózni Isten országába, úgy, hogy nem volt üdvössége (fehér ruhája). Amikor számadásra hívták, azt olvassuk róla: hallgatott...

Csend a földön

1. Vihar előtti csend: ismert természeti jelenség a nagy zivatar előtti fojtott, fülledt idő, amikor mindent tompának érzünk. Hamarosan és hirtelen kerekedik ilyenkor a vihar, villámok csapkodnak, és ömlik az eső. Talán a megtérés előtti állapot is ehhez hasonlítható. Isten csendre int külső körülmények, belső történések által. Figyelmeztetés ez, amelyben megsejtjük: valami készül, történni fog velünk, de nem tudjuk, mi az. Nyugtalanágunk, feszültségiünk addig növekszik, mígnem belekiabálunk ebbe a különleges állapotba. Figyeljük meg! Saulus akkor dühöngött legjobban Jézus tanítványai ellen, amikor megtérésének küszöbéhez közeledett. Akkor rugódzott leginkább az ösztöke ellen, amikor Isten csendesen közeledett hozzá, körülölelte jelenlétével. Ő tovább tiltakozott, és azok oldalán állt, akik fogukat csikorgatták, érezvén Isten Szentlelkének hatalmát.

2. Vihar alatti csend: Jézus példája tükrözi legjobban ezt a nyugalmat. Ő nyugodtan aludt a hajóban, miközben az elemek tomboltak és életét veszélyeztették. A hívő ember Istenben nyugszik. A Szentlélek adja ezt a békességet Isten gyermekének, amiben nem rémíti a vihar tombolása, nem retenti a veszély, sőt, talán még a fájdalmat sem érzi annyira.

3. Vihar utáni csend: amikor a tenger háborgása elül, és nagy csendesség lesz, az ember lelkét is csend üli meg. Választ keres a kérdésre: Kicsoda Jézus,

hogy mind a szél, mind a habok engednek neki!? Mit is tett velem Isten? Mi történt velem, és mi most a tennivalóm, beilleszkedjek és megmaradhassak ennek az Istennek az oltalmában?

A bevezetőként idézett két énekszöveg közti különbséget most már mi magunk is megállapíthatjuk:

„Hallgasd a csend szavát” – Milyen szava van a csendnek? Abban lenne jelen Isten? Abban találok békességet? Talán a Nirvána az a hely, ahol csend van, tűz nem ég, szél nem fúj? A csend az abszolút semmi birodalma? A kérdések nyomán távol kerülünk Jézustól, de közel a buddhizmushoz. Idegen lelkek környékeznek meg a Szentlélek közel-

sege helyett. Ha végül eljut az ember oda, ahol semmi sincs, akkor észre kell vennie, hogy ott sincs csend. Hiszen felhangzik egy különös kacaj, amit a rajongás lelkének áldozatai szent kacajnak neveznek (holy laugh), és ami az ún. Torontó-áldás okán rágta bele magát sokak fülébe. A kacaj üzenete: már késő, mindennek vége, jól elrontottad!

Azt nem állíthatom, hogy mindenki, aki a *Volt egyszer egy király...* kezdetű éneket énekli, ilyen mélyre süllyed, de azt igen, hogy a csend szavával óvatosan kell lennünk.

A másik énekszöveg merőben eltérő üzenetet hordoz: „... ő halkan szól a csendességben...”

Mély, biblikus gondolatba ágyazva vezet ez az Úrral való találkozásra. Életünk megtapasztalásai gyakran vonnak párhuzamot Illés történetével: volt már tűz, földrengés, szél is az életünkben. Ezek annyira megrémisztettek, hogy nem hallottuk meg az Úr szavát. Nagy volt ugyanis a zaj, égetett a tűz, túl hangos volt a szélzúgás. De amikor mindezeknek vége lett, lelkünk készsé vált szavának meghallására: Amikor kívül-belül (bennünk) csend lett, megszólalt az a hang, ami Jézusé, aki a megrepedt nádszálat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki (Ézs 42,3).

Alföldy-Boruss Dezső / Budapest

A MÁRTÍR MISSZIONÁRIUS (MOLNÁR MÁRIÁRA EMLÉKEZVE)

Szülővárosa és a külmissziói munka támogatói a közelmúltban Várpalotán emlékeztek a 125 éve született Molnár Máriára, a magyar református egyház misszionáriusára, aki Pápua Új-Guinea partjainál, a tengeren halt mártírhalált. Az 1950-ben Mánusz szigetén felállított síremlék őrá és a szigeten működő német evangélikus misszió II. világháborúban mártírhalált halt társaira emlékeztet. A japán katonák mintegy húsz misszionáriust és ugyanennyi német, a Bismarck-szigeteken maradt polgári lakost végeztek ki brutálisan 1943. március 16-án, az Akakize torpedóromboló fedélzetén. Közöttük volt Molnár Mária misszionáriusnő is, aki tizenöt évet töltött a pápuák között.

Negyvenkét évesen indult el erre a távoli vidékre, hogy hirdesse az evangéliumot az ott élő kannibál törzseknek. Bár az emberáldozatok akkoriban már ritkák voltak ezen a vidéken, de az Admiralitás-szigetek mánuszi szigetvilágában alig akadt olyan férfi, aki korábban ne vett volna részt emberáldozati szertartáson, és ne fogyasztott volna emberhúst.

Molnár Mária számára nem volt ismeretlen a missziói munka, az I. világháborúban dr. Csia Sándor (egy ideig a Bethánia Szövetség vezetője) mellett vállalt szolgálatot Galíciában, egy járványkórházban. A háború befejezté-

vel a győri református gyülekezethez, Czeglédi Sándor lelképásztor mellé került diakonisszaként. Börtönökbe, kórházakba járt, és közben az utcalányok között is igen hatékony lelki-gondozói munkát végzett. A Dunántúl nem volt ismeretlen számára, hiszen 1886. szeptember 11-én, Várpalotán született. Az elemi iskola befejezése után költözött családjá Budapestre. A polgári iskolát követően műtősnővéreknek tanult, közben kapcsolatba került a Bethánia Szövetség tagjaival, akiknek hatására megtért, és jelentkezett a Filadelfia Diakonissza Egyletbe. A Bethesda kórházban dolgozott, mint műtősnővér, ahonnan 1908-ban távozott, és különböző kórházakban segédkezett.

1925-ben a németországi Liebenzell-be utazott, hogy németül tanuljon. Ott hallott először a mánuszi misszióról, majd eldöntötte, hogy külmissziói szolgálatra jelentkezik. Az első orvosi vizsgálat trópusi szolgálatra alkalmatlannak nyilvánította, az itthoni Magyar Leányegyesületek Missziói Bizottsága pedig inkább Törökországba küldte volna ki, ő azonban kitarthatott elhatározása mellett. Miután sikerült megszereznie a számára kedvező orvosi véleményt, a Magyar Missziós Szövetség küldötteként elindulhatott Pápua Új-Guineába, a külmissziói szolgálatba.

Misszionáriusként először Pitilu szigetén dolgozott, a pápuáktól ott kapta a „Misiz Doktor” nevet. Megérkezéséről így írt: „Nagyon örültünk, amikor a pálmák közé épített, virágokkal gazdagon feldíszített verandás missziói házacskát megpillantottuk. Egy pillanatra sem éreztem magam idegenül, hanem az első perctől fogva valami kibeszélhetetlen megnyugvás töltötte be a szívem, hogy ezek a feketék az én apám, anyám, fítestvéreim és nőtestvéreim” (Molnár Mária, Hét év a kannibál földjén, Budapest, 1935). Pitilun egyedül dolgozott mintegy háromszáz pápua között, miközben rendszeresen látogatta a főszigetet, Mánuszon lévő központot és a többi szigetet: Lunos-t, Lonin-t és Pak-ot. Megtanulta a pápuák nyelvét, lefordított számukra részeket a Bibliából, illetve különféle egyházi énekeket. A bennszülötteket tanította a civilizáció hasznos ismereteire, a gyerekeknek iskolát létesített. Megfigyelte a trópusi természetet, a pápuák életmódját, szokásait – ezekről levelekben, később könyvben számolt be.

Mánuszon termékeny éveket töltött el a rászoruló testi és lelki gyógyításával, a megváltás örömhírének hiteles terjesztésével. Ennek az áldásos, testet és lelket gyógyító tevékenységnek vetett véget a japán hadsereg bevonulása, amelynek egyik alakulata a pápuák között tevé-

kenykedő protestáns és római katolikus misszionáriusokat egy hadihajó fedélzetére hurcolta. A hajó parancsnoka a misszionáriusokban a japánok ellenességét látta, ezért a számára legegyszerűbbnek tűnő megoldást választotta: a fogvatartottakat kivégeztette, majd testüket a tengerbe dobatta. A háborús körülmények között Európába még hosszú ideig nem érkezett hír a pápuák magyar misszionáriusáról, így sokan reménykedtek abban, hogy nem esett bántódása.

Molnár Mária emléke ma is élénken él Pápua őslakossága között. Tizenöt évet töltött közöttük, ezalatt csupán egyetlen alkalommal jött haza, akkor is csak három hónapra. Beszámolt missziói tevékenységéről, földrajzi és néprajzi jellegű ismertető előadásokat tartott a pápuákról és a szigetekről. Tevékenysége nyomán több gyülekezet is alakult, Pitolun pedig még ma is az a harang hívja istentisztelet-

re a gyülekezet tagjait, amit a magyar reformátusok küldtek ki ottani testvéreiknek. Nagy álmát, a bennszülött protestáns leányiskolát már nem valósíthatta meg, de nevét – a síremléken kívül – a Mánusz szigetén azóta megépült iskola leánykolégiuma is viseli.

Akik személyesen ismerhették Molnár Máriát, arról számoltak be, hogy a misszionáriusnő tudatában volt, hogy akár életével is fizethet ottani szolgálataért. Talán éppen ezért fordult ezekkel a szavakkal a kiküldő istentisztelet résztvevőihöz: „Csak annyit kérek tőletek, testvéreim: imádkozzatok értem. Nem azért, hogy a tengerbe ne dobjanak, hogy az emberevők fel ne faldjanak, hanem hogy mindvégig megmaradhassak hűségesen Krisztusom oldalán”.

Balázs Dénes földrajztudós, világutazó, számos földrajzi ismeretterjesztő mű szerzője, külföldi útjai során eljutott

Molnár Mária működési területére is, ahol felkereste azokat az embereket, akik még ismerték őt. Pápua Új-Guinea című könyvében ír erről az utazásról, amiben igen sok érdekes adalékkal szolgál a misszionáriusnő életrajzához. Találkozott olyanokkal is, akik szolgálata, személyes biznyságtétele révén jutottak hitre, és igen sok részletet sikerült tisztáznia vértanúhaláláról is.

Molnár Mária életét egyébként számos könyv, tanulmány, újságcikk, dokumentumfilm örökítette meg. Ezek közül külön is érdemes kiemelni a Harmat Kiadó gondozásában közelmúltban megjelent, fiataloknak hasznos ismeretet nyújtó Hét tengeren át (Molnár Mária a pápuák szigetein) és a felnőtt olvasók számára íródott Gyere közénk! (Molnár Mária az Admirális-szigeteken) című könyveket. Mindkét mű szerzője Miklya-Luzsányi Mónika.

Margit István / Pécel

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

NEMZETKÖZI BIBLIA SZÖVETSÉG KONGRESSZUS – DÜBENDORF, 2011

A Biblia Szövetség Bibliáról való hitvallása napjainkban nem népszerű felvétel. Nem sokan vallják, hogy a Szentírás minden részében Istentől ihletett, és mint ilyen, tévedés és ellentmondásmentes, tökéletes igazság. Azok, akik ezt hiszik és vallják, fontos, hogy összetartsanak szerte a világon és Magyarországon is.

Az európai kontinensen ennek az összefogásnak szép és tovább erősítendő példája a németországi, a svájci és a magyar „Biblia Szövetségek” 2002-ben létrejött munkaközössége, amelynek tag-szövetségei megalakulásuk óta, évente megszervezett közös tanácskozáson ismertetik és koordinálják terveiket.

A németországi Biblia Szövetséget (Bibelbund) 1894-ben alapították a német testvérek, így ők a legrégebbi szervezet a három közül, és a mi folyóiratunkkal megegyező címmel adják ki rendszeresen újságjukat. A svájci Biblia Szövetség az idén 15 éves, vagyis ők a legifjabb szervezet.

Svájci testvéreink, 15 éves fennállásuk alkalmából, ebben az évben meghívták a magyar- és a németországi Biblia Szövetségek képviselőit Svájcba, hogy közös konferencián erősítsük egymást a Szentírásról vallott felfogásunkban. Így került megrendezésre 2011. június 2-5. között a Nemzetközi Biblia Szövetség első kongresszusa a svájci Dübendorfban.

Magyarországról Sípos Ete Álmos főtájtár vezetésével 8 tagú csoport utazott Svájcba, a német nyelvű konferenciára.

A jubileumi napok előadóit a három szövetség teológusai közül kérték fel. Az előadók általunk is jól ismert személyek voltak: Bernhardt Kaiser, Benedikt Peters, Thomas Jeising, Alexander Seibel, Johannes Pflaum, Steffen Denken, Siegfried Weber, Michael Kotsch és Magyarországról Sípos Ete Álmos. A 150 fős érdeklődő hallgatóság előtt kilenc rendkívül érdekes és színvonalas előadásban fejtették ki hitvalló téziseiket

a Szentírás ihletettségéről, megbízhatóságáról, a Biblia és Jézus viszonyáról, az Ige hatékonyságáról és a kijelentésről.

Szövetségünk főtájtára nagy érdeklődéssel várt előadását Biblia és kijelentés címmel tartotta, amiben összefoglalta a reformátorok tanítását a Biblia és a kijelentés kapcsolatáról.

Előadásában felidézte, hogy a 18. században felerősödő felvilágosodás és az újhumanizmus eszméi következtében a reformáció egyházaiban belülről indult támadás a Biblia tekintélye ellen. Johann Salomo Semler (1725-1791) hallei teológiai tanár bibliakritikus elemzése nyomán a később kibontakozó ún. történetkritikai módszer, a történettudomány eszközeit használva, kritika tárgyává tette a Biblia történetiségét, és ezzel éket vert a kijelentés, mint Isten szava (Ige) és a Biblia, mint a leírt kijelentés közé.

Napjainkra oda jutottunk, hogy a Bibliához való viszonyulás különbözősége talán a legmasszívabb válaszfalat képezi a keresztyének között.

A viták centrumában ma is a régről ismert kérdések állnak: a Biblia Isten kijelentése, vagy csupán tartalmazza a kijelentést? Szövege azonos-e Isten szavával, vagy csupán helyenként, alkalmasszerűen tartalmazza Isten Igéjét? Végső soron minek tekintjük a Bibliát: emberi szónak vagy Isten szavának? Esetleg mindkettőnek? Az egész Biblia Isten szava, vagy az a feladatunk, hogy megkeressük a „kánont a kánonban”? Van-e valamilyen kapcsolat a Biblia és az Ige, ill. a Szentlélek között, vagy a Biblia csak egy Lélek és kijelentés nélküli betűhalmaz?

Mint elmondta, a viták során hamar kiderült, hogy a kijelentés és Biblia témakörétől elválaszthatatlan a szerzőség kérdése is. Ki a Biblia szerzője? Izrael, az őskeresztyén gyülekezet vagy a Szentlélek? A szerzőség körüli vitákhoz kapcsolódott a történeti hitelesség kérdése is. Hiteles-e a Biblia történetisége, azaz annak történeti beszámolóí? Vagy: igaz-e az, amit sokan állítanak, hogy a történeti hitelesség

nem lényeges, azt el kell választanunk a kijelentéstől, és semmi jelentősége nincs annak, hogy a Biblia történeti, földrajzi, vagy a természettudományok körébe sorolható adatai igazak-e vagy nem.

A felsorolt kérdések a keresztyén egyházakat ill. teológiákat napjainkra végzetesen megosztották, mivel a történetkritikai módszer által felvetett kérdések és állítások minden esetben a Biblia szíve, a krisztológia, szotériológia és pneumatológia elleni masszív támadásokhoz vezettek. Ugyanis ez a bibliakritika – hiába tiltakozik ellene – végső soron, a magát az írott Igével azonosító, és attól elválaszthatatlan történeti Jézus Krisztust és annak váltságművét tette az emberi kritika vizsgálódásának tárgyává. A Biblia Szövetség álláspontja az, hogy nem lehet a Biblia szövegét kritizálni anélkül, hogy ne támadnánk meg a kijelentést.

A kijelentésről szólva a főtitkár kiemelte, hogy a kijelentés csúcspontja és célja – természetesen – az a Krisztus

volt, akiben lakozott az istenség teljessége testileg, aki kijelentette nekünk az Atyát (Jn 1,14; Kol 2,3; Zsid 1,1-2). Őbenne teljesedett be mindaz, amiről az ótestamentumi kijelentés is beszélt, vagyis engesztelő-helyettes áldozata és feltámadása által a mi megváltásunk (Lk 24,27. 44). Hiszen a megváltásról is csak a kijelentésből, mégpedig a leírt kijelentésből (revelatio specialis) értesülhet az ember.

Aki tehát az írott Igét, a Bibliát támadja, vagy éppen kritizálja, azt a Krisztust támadja, aki az Ige által jön hozzánk és a Krisztus Lelkét megszorítja, aki az ó- és az újtestamentumi szentírókat és írásaikat ihlette (1Pt 1,11). Ezért állítjuk, hogy aki a Bibliát támadja, az annak a szívét: a krisztológiát, szotériológiát és a pneumatológiát támadja.

A konferenciáról útban hazafelé örömmel és lelkiekben megerősödvé nyugtáztuk, hogy nem vagyunk egyedül Európában, akik hálás szívvel vallják, hogy a teljes írás Istentől ihletett!

Sípos Ajtony Levente / Soltvadkert

CSENDES NAP NYÍREGYHÁZÁN Augusztus 21-én, a gyülekezet vendégszeretetétől körülvéve, *Érted, mit akar Isten veled?* címmel (Dán 5. 6.) tarthattuk nyári körzeti csendesnapunkat a nyíregyházi református templomban. Az istentiszteleti igemagyarázat témája az Ünneprontó írás a falon (1-9 – dr. Sípos Ete Álmos), az ezt követő szolgálatát pedig A tolmács (8-18 – Papp Tibor) volt. A szünet a barátkozásra, ismerkedésre bőséges lehetőséget adott, majd az azt követő igemagyarázat Belszár király bűnét (18-23 – Sípos Kund Kötöny) intő példaként mutatta be a résztvevőknek. A mérleg a mennyben van! (24-31 – Nagy György) és Aki nem fogta meg a mentőövet (6,1-3 – Vincze András) című szolgálatok tették teljessé a nap áldását. ■

*

ŐSZI CSALÁDI NAP Péceli ingatlanunkon szeptember 3-án rendezhettük immár hagyományos családi programunk őszi rendezvényét. A délelőtti kötött programokat (szülőknek, nagyszülőknek előadás, majd beszélgetés; csöppsegeknek babaház; apró népek egy izgalmas történet bemutatása után kézimunka; tízen-húszon éveseknek ének-beszélgetés-játék; az izgágáknak foci ...) a kondérokban főtt gulyásleves, majd sütemény elfogyasztása követte. A délutánt a barátkozás, játék és a kihagyhatatlan ruhatari töltötte ki. A népes csapat (több mint háromszázan voltunk) számára Isten különleges ajándéka volt a lelki útvaló, az őszinte kapcsolatépítés lehetősége és a kellemes időjárás. ■

*

TÁPIÓSZELEI HÁLAADÓ NAP A Biblia Szövetség számos középkorú és már idősebb tagja számára fogalom a szelei csendesnap vagy szelei tanya kifejezés. 1971-ben a tápiószelei református gyülekezet kis közössége, valamint az ott szolgáló lelkipásztor és

felesége (Sípos Ete Álmos és Sáríka) először adott otthont az országos ifjúsági csendesnapnak, amit azután (több mint két évtizedig) minden év május és szeptember utolsó vasárnapján hasonló módon szerveztek az ország szinte minden tájáról (Kisvárdától Szombathelyig, Salgótarjántól Gyuláig) érkező fiataloknak. Az 1980-as évek végétől ez a (az akkori politikai rendszer által törvénytelennek ítélt, és titkosszolgálati eszközökkel, besúgókkal figyelt) lelki munka kiegészült a közeli, a tápiószőlősi kies tájba rejtett tanyára szervezett ifjúsági hetekkel is. Szeptember 10-én ezekre a felejthetetlen eseményekre emlékezhetek mindazok, akik elfogadták a meghívást a hálaadó istentiszteletre, és megízlelheték a vendéglátó gyülekezet (és mostani lelkipásztorai, Mező István és felesége, Ildikó) vendégszeretetét. Az ötven éves lelkészi szolgálatára is emlékező „Álmos bácsi” az igehirdetésben, „Sáríka néni” pedig a záró áhítatban dicsőítette Isten lelkeket mentő, megújító, és szolgálóknak erőt adó kegyelmét, beszélt arról a Jézus Krisztusról, aki elkezdője, szervezője és védelmezője volt ezeknek a napoknak, heteknek. Érdeklődéssel hallgattuk a résztvevők beszámolóit, hiszen mindenki szót kapott, hogy szelei áldásait megossza. De nem csak a ma már talán nagyszülő korban lévő akkori fiatalok szólaltak meg, hanem azok is, akik a háteret biztosították, akik főztek, takarítottak ránk, akik a (sokszor) több száz fiatalot etették, jól tartották. Hálásan vehettük számba a már nem élő szolgálókat, Liza nénit, Fekete Pétereket, Váraljai Sándort, Ács Gyulát, Sztanó Lajosékat... Így emlékeztünk a többi csendesnap helyszínre is: a januárra (cegléd-újvárosi gyülekezet, áldott emlékű Szabó László és a jelen lévő felesége, Kláríka), a márciusra (ráckevei gyülekezet, jelen lévő Komlói Péter és Erzsike), a novemberre (szentmártonkői gyülekezet, áldott emlékű Vizi István és Mária). A

szünetben felszolgált gulyásleves, töltött kenyér, sütemények pedig már nem a lelki, hanem a testi áldásra emlékeztettek. Az ígéhirdetések, a beszámolók, a személyes beszélgetések (és nem utolsósorban a máig tartó szoros testvéri-baráti kapcsolatok és a hálaadó nap felejthetetlen emléke) mindenkit ismét megerősítettek abban, hogy nem emberektől volt az a dolog. ■

*

30+ TALÁLKOZÓ Az első tavaszi programot követően szeptember 17-én ismét Pécelen találkoztak a harminc év feletti, egyedül élő fiatalok. Az Egymás szemében – Isten szemében címmel szervezett közös programok (előadás, csoportbeszélgetés, áhítat) lehetőséget adtak arra, hogy ki-ki megismerje, miként tekintenek egymásra a nők és férfiak, s ami nélkül nem értelmezhető sem az egyedüllét, sem a házastársi kapcsolat, hogy miként látja őket Isten. Weber István és felesége, Marika őszinte szavakkal beszélt a házasságra várakozás, majd az egymásra találás időszakáról, Pentaller Attila Isten szemében címmel a záró áhítatában adott útavalót. A kellemes őszi időt kihasználva mindenki szabadtevékenységben sülhetett meg ebédjéért, s a felszabadult hangulatot, ismerkedést a programot szervező és segítő munkatársak (Horváth Mária, Latinovits Ágota, Pistai László és felesége, Erika, Szász L. Dóra) lelkesedése is emlékeztetessé tette. ■

*

TANÁCSULÉS A BSZ tanácsa legutóbb szeptember 24-én ülésezett péceli székházunkban, ahol Varga Róbert áhítata után a szervezet gazdálkodásáról, a bibliaiskolai munkáról, az idei évben eddig megrendezett programokról, eseményekről hallgatt meg beszámolót. A tanácstagok felvázolták a következő év előzetes programtervét, tekintettel a 2012-ben esedékes tisztújításra, módosították a Választási szabályzatot, döntöttek arról, hogy milyen esetben és feltétellel köthet a Szövetség megbízási szerződést az elvégzendő feladatokra, majd tárgyaltak a székház fűtésrekonstrukciójának lehetőségéről, végezetül 15 személyi tagfelvételi kérelmét elfogadással bírálták el. (Jelen volt tanácstagként Kéri Tamás, dr. Makrai Tibor elnök, Margit István, dr. Mikolicz Gyula titkár, Molnár Sándor, Pintér Elemér, Dr. Sípos Ete Álmos főtitkár, Varga Róbert, dr. Viczián Miklós alelnök, valamint Mórész Tamás felügyelő bizottsági elnök és Sípos Alpár Szabolcs bibliaiskolai igazgató). ■

*

DEBRECENI CSENDES NAP Az emlékezetes őszi hajdúböszörményi napot fogadta be a Debrecen Mester utcai református gyülekezet, akikkel október 1-jén közösen rendezhettük a Biblia Szövetség körzeti programját. Ne félj Jézustól! címmel a csodálatos halfogás történetével (Lk 5) foglalkoztunk. A kezdő áhítatot (Véletlen találkozás? – Dr. Sípos Ete Álmos) közös beszélgetés (vezette Dr. Mikolicz Gyula) követte. A délután első szolgálatának címe Jézusnak nem a hajó kell (Weberné Zsikai Mária), a záró áhítat pedig Ne félj követni Jézust! (Vincze András) volt. A gyülekezet énekkara és fiataljai hangszeren kísért énekekkel szolgáltak, s meghallgattunk egy szép Túrmezei Erzsébet verset is. Az ebédet a gyülekezet vendégeiként fogyasztottuk el. ■

*

A 2011-ES ESZTENDŐ rendezvényeiről (első sorban a csendeshetekről) részletes, színes beszámolót szeretnénk majd a karácsonyi számunk mellékleteként olvasóink kezébe adni. ■

*

A BIBLIA SZÖVETSÉG 2010-ben az SZJA 1%-os felajánlásból kapott 569.708,- Ft-ot a saját tulajdonú gépjármű karbantartására, és az oktatási cél személyi feltételeinek biztosítására fordította,

AZ ORSZÁGOS BIBLIAISKOLA ALAPÍTVÁNY 2010-ben az SZJA 1%-os felajánlásból kapott 55.448,- Ft-ot, valamint az előző évi 31.228,- Ft-ot az államigazgatás és nehéz családi körülmények között élő kislányok nyári bibliaismereti táborának támogatására fordította,

AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY 2010-ben az SZJA 1%-os felajánlásából 173.739,- Ft-ot kapott, amit a határon túl élő magyarok támogatását szolgáló kiadványok vásárlására fordított.

Köszönjük szervezeteink részére felajánlott támogatásukat!

*

Halottaink:

✠ **Csizmadia Etelka** (1935) Fehérvárcsurgó,

✠ **Orosz Ferenc** (1924) Pécel,

✠ **Somogyi László** (1934) Szalkszentmárton.

Számtalan közös szolgálat, konferencia élményének emléke köt bennünket az elmúlt hetekben mennyei hazába költözött BSZ tag testvéreinkhez. Váratlan haláluk megdöbbentett bennünket, de azzal a bizonyossággal adunk hálát életükért, hogy mivel ők is a jobb részt választhatták, ezért most már boldog részesei a Jézust dicsőítő mennyei seregnek. Legyen emléküink közöttünk is áldott!

*

Jelenlegi számunk megjelenését a Nemzeti Civil Alapprogram támogatja.

NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

*

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadásorozata:

– november 13.: **Megtérés után van értelme még a**

konfirmációnak? – Dr. Sípos Ete Álmos

– december 11.: **Minden bűnnek a Sátán az oka?**

– Dr. Szabó István

– január 7.: **Kell a papír?** – Együttélés vagy templomi esküvő?

*

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

KERESZTYÉN KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR

lesz **2011. december 2-án és 3-án**

Nyitva tartás: pénteken 14 órától 20 óráig,
szombaton 9 órától 17 óráig

Helyszín: Lónyay utcai Református Gimnázium
(1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7)

Megközelíthető a 15-ös autóbusszal vagy a 83-as trolival.

Keresse a vásáron az Ébredés Alapítvány kiadványait!

Könyvek, folyóiratok, hanghordozók akciós áron.

BUDAPESTI BIBLIAISKOLA

2009-ben indult évfolyam:

Nov. 12. – 23. r. – Sz. ev. I. ❖ Dec. 10. – 24. r. – Sz. ev. II.

2010-ben indult évfolyam:

Nov. 12. – 13. r. – Herm. I. ❖ Dec. 10. – 14. r. – Herm. II.

2011-ben induló évfolyam:

Nov. 12. – 3. r. – Ósz. ❖ Dec. 10. – 4. r. – Ósz.

A budapesti bibliaiskola más, kihelyezett tanfolyamoktól eltérő feltételekkel működik, ezért kérjük, hogy aki ezen a tanfolyamon szeretné pótolni elmaradását, az mindenképpen előzetesen egyeztessen Csapkovics Bertalan bibliaiskolai munkatársunkkal (tel.: 30/757-1873, e-mail: info@bpbibliaiskola.hu)!

PROGRAM-AJÁNLÓ

BEREKFÜRDŐI KONFERENCIA

Várjuk az érdeklődők jelentkezését a **nov. 21-25.** közötti berekfürdői, **Krisztus és követői** címmel megrendezendő felnőtt lelki programunkra.

Jelentkezés: Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B, vagy bsz@bibliaszov.hu, vagy tel.: 28/452-334.

*

SZILVESZTER 2011.

Ifjúsági szilveszterünket ismét megszervezzük a BSZ péceli székházába.

Részletes tájékoztatás a www.bibliaszov.hu honlapon december 10-től olvasható.

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM

(2011. november-december)

BIHARUGRA-SZARVAS-FÜZESGYARMAT:

Nov. 19. – 11. r. – B. teol. I. ❖ Dec. 3. – 12. r. – B. teol. II.

Szervező: Pentaller Attila, tel.: 20/549-5457

*

DEBRECEN: Nov. 19. – 13. r. – Herm. I.

Szervező: Szegedi Kálmánné,
tel.: 30/618-0633, 52/715-549

*

MISKOLC: Dec. 3. – 6. r. – Ószöv.

Szervező: Tima László, tel.: 20/569-0442

*

TATABÁNYA: Dec. 3. – 16. r. – Dogm. II.

Szervező: Lázár Sándorné, tel.: 30/754-6350

*

MÁTÉSZALKA: Dec. 3. – 2. r. – Ószöv.

Szervező: Dr. Makrai Tibor, tel.: 30/626-3145

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

A kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők bejárnak és mindenki önellátó. Pécelen bentlakást és teljes ellátást biztosítunk.

*

Folyóiratunk legközelebb 2011 decemberében jelenik meg. Lapzártá: 2011. november 1.

*

MEGHÍVÓ

2011. november 12-ére,

a Budapest–Pasaréti Ref. Gyülekezet templomában és

2011. november 19-ére,

a Miskolc, Ref. Egyházkerületi Székházban

10.00 órakor kezdődő Biblia szövetségi csendesnapra

Tervezett program: Jeremiás könyve 9,24 (Károli szerint)

Krisztus az Ószövetségben

1. „Én vagyok az Úr“ – Krisztus a biztos pont
2. „Kegyelmet gyakorlok“ – Krisztus a kegyelem forrása
3. „Ítéletet gyakorlok“ – Krisztus a döntéshozó
4. „Igazságot gyakorlok“ – Krisztus az igazság
5. „Ezekben telik kedvem“ – Krisztus a szuverén Úr

Szeretettel várják az érdeklődőket a Szervezők

**30+-os őszi találkozó
péceli székházunkban**
(beszámoló a folyóiratban)

Hálaadó emlékünnep Tápiószelén

(beszámoló a folyóiratban)

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Az előfizetési díj 2011-ben: belföldre: 2.200,- Ft/év; (2.000,- Ft/pld. 10 pld. felett); külföldre: - európai országokba: 4.500,- Ft/év;
- egyéb országokba: 5.600,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: Dr. Sípos Ete Álmos; szerkesztő: Dr. Mikolicz Gyula; rovatok: Cseri Kálmán, Sípos Ete Zoltán, Dr. Mikolicz Gyula, Margit István;

címlap fotó: Közel a cél (a BSZ kenus tábor hajósai a dévényi vár alatt) – Latinovits Ágota; tördelés: Horváth Mária;
fotók: Latinovits Ágota, Mikolicz Gyula, Sípos Ába Álmos

(Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza!)

Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Máza u. 3. – HU-ISSN 0866-2932